

Hispanija u doba Svetog Isidora

Prevedena literatura za seminarski rad iz Opšte Istorije Ranog Srednjeg Veka by Igor Janošević Gira & Milica Kotaraš

- H. Livermore, Twilight of the Goths, Bristol UK 2006, 65–86.
- M. Brandt, Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka, poglavlje „Vizigotska Hispanija“ (било које издање).
- E. A. Thompson, The Goths in Spain, Oxford 1969, 92–112.

[!] U zagradi su dodatni komentari i odrednice. Pojedina imena i termini karakteristični za rimljane i gote možda nisu dobro prevedeni. Koristiti uporedno i originalni tekst.

Comes = Kom, množina: Comites = Komi

Dux = Duk, množina: Duces = Dukovi

6. Toledo i Sveti Isidor

Str 65. (Grad) Toledo stoji na planini krunisan (dvorcem) Alkazar i okružen sa tri strane tokom (reke) Taho, ograničen dubokim uvalama. To je bio forum Oretana i Karpetana (iberska pelmena) koji su koristili ravnije zemljište gde je prolazila reka. Rimljanima je značajna karakteristika (Toleda) bila to što je bio podjednako udaljen od drugih važnih gradova koji su se nalazili na važnim raskrscima za kretanje trupa. (Rimljani) su podarili gradu akvadukt (rimski vodovod) daleko manji nego onaj u Segoviji (grad), severno od njega. Na severnoj strani postojala je raskrsnica, dugačka gotovo četvrtinu milje. Takođe je bilo i hramova, kao i pozorište ili amfiteatar, koji je sada jedva prepoznatljiv. Pretpostavlja se da su naši gvožđe, koje je kasnije bilo popularno za (izradu) mačeva. Hrišćanska crkva je koristila njegovu (grada Toleda) centralnu poziciju za Vjeća od 400. do 507. godine. Svetac (grada Toleda) je bila Leokadija (žensko), o čijim mukama se jako

malo zna, osim da je patila pod Dacianom: možda je bila posvećenik poznate bazilike 'u predgrađu Toletano'. Rekarđ (vizigotski kralj) je izgradio ili obnovio crkvu Sv. Marije (Bogorodica) i crkvu Apostola Sv. Petra i Pavla: ova druga, navodno zbog relikvija koje su slate iz Rima, se prvi put spominje 597. godine. Spominje se kao pretorijanska, kraljevska kapela ili kapela za kraljevsku gardu. Grad (Toledo) je često bio obnavljan od strane kasnijih generacija, da je teško razaznati njegove vizigotske ostatke (ostatke iz vremena vizigota). Bilo je dostupno dosta Rimskog kamena. Metropolit Evgenije II upućuje na sjaj i dekoracije u Vizantijskom stilu, ali to je bilo pedeset godina kasnije. Jedan natpis govori o tome da su zidovi obnovljeni ili izgrađeni od strane Vambe (vizigotski kralj): reči su sačuvane u tekstu bez ikakve indikacije gde je postavljen.

Toledo je imao svoj manastir, Agalija, koji se nalazio izvan grada, osnovan od strane Heladija, vojvode (comes) i ministra spoljnih poslova (ako neko zna bolji izraz nega ga koristi...) pod Rekarđom, dok nije preuzeo i počeo da vrši zadatke monaha, postavši opat i biskup: umro je 633. Njegovo ime nije germanskog, nego helenističkog porekla. Goti, po svojoj tradiciji, nisu bili urbanisti, a u blizini su bili i zemljoposednici, preteče današnjih Cigaralaca. Imena su bila važna za gote, koji su bili spremni da prihvate migrante, pod uslovom da oni sami sobom upravljaju. Crkva je preferirala rimska imena, dokle god nisu podsećala na imena iz paganskih vremena: prvi rimski episkop koji je promenio svoje ime prilikom njegovog pristupanja bio je Jovan II (532-533), koji je bio paroh pod imenom Merkurije: od tada je ova praksa postala uobičajena. Biblijska imena su dala neku zajedničku osnovu, ali istinski Goti su se pridržavali svojih krštenih imena.

Prvi mitropolit koje nosi germansko ime bio je Jeronim (657-667) koje je sastavio "De viris illustribus" kao nastavak biografija koje je pisao Sveti Isidor. Ali neobično ime Braulioa, metropoita Saragosa (631-653), deluje germansko.⁹⁶

Str 66. Kada je 633. godine Toledo IV (četvrti koncil u Toledu) odobrio zakon po kome svaki vladar mora da ima čisto gotsko poreklo i zakonito rođenje (verovatno se misli na rođenje iz zakonitog braka), to je bila potvrda onoga što je do sada već bila uobičajena praksa. Oni koji su imali rimska imena mogli su zapovedati i ući u palatinsku klasu, ali nisu mogli očekivati da će vladati. Kralj je takođe morao biti 'u savršenim godinama', koje nisu bile definisane, što znači da je morao biti sposoban da zapoveda i sprovodi odluke. Brak, sa muškim naslednikom, je bio poželjan (za kralja). Ovo je odgovaralo kraljevima koji su se mogli nadati dinastijskom nasledniku: moćni kralj je mogao da izvrši sukcesiju sina tako što bi ga "udružio", ali u vreme kada je životni vek bio kratak, nijedan vladar nije bio nasleđen i od sina i od unuka (nakon sina). Ako je nekom kralju bilo važno roditeljstvo, takođe mu je bio važan i izbor zakonite žene. Da bi govorili o vladajućoj klasi, morali bi da postavimo mnoga pitanja. Gotski koncept po kome dela čine plemiće, a plemići kraljeve, je bio modifikovan, ali ne i napušten. Postojao je palatinski red, koji je uključivao komse (comes, comites, naša reč 'knez' izvedena iz ove reči) i vojvode (duces, doux, titula koju su koristili varvarski narodi), iako vlastela (proceres, zemljisni magnati) nisu bili ni jedni ni drugi. U carskim vremenima (imperial times), kom (comes) je bio vladarov čovek od poverenja, zadužen za neki poseban zadatak i autoritet. Rekarđovi posvećenici su bili uglavnom isti. Duk (dux) je označavao lidera ili komandanta koji još uvek nije bio eminentan (istaknut, značajan).

Umesto MINISTAR može NADLEŽAN ZA...

Str 67. Klaudije, čija je pobeda osigurala Rakrdovo sukcesiju (sukcesija = nasleđivanje trona), bio je duk (dux, vojvoda), ali ni i kom (comes, knez), a ni Argimund, evnuh (kubikular) ili dvoranjin (komorac), već

pobunjenik. Klaudije je bio duk grada Merida ili njegove pokrajne, Lusistanije. Kasnije, rankovi su bili preneseni: postojali su kom toletan (comes toletanus) za glavni grad, a drugi gradovi su imali istog. Svaka provincija je imala svog duka, a neke koma i duka (comes et dux).⁹⁷ Neke tabele (za drugu polovinu veka) pokazuju da je tada duk bio nadređeniji (uzvišeniji). Bilo je više duka nego provincija, od kojih su neki možda povezani sa sudstvom. Nakon Heladijusa, ministar spoljnih poslova je bio Sicilus, koji je prisustvovao sinodu Svetog Isidora u Sevilji 619. godine, u pratnji Svanile, ministra za oporezivanje (minister of fisc. Fisc = poreska uprava na francuskom). Obojica su bila illustri (illustres) i komi (coites), ali je Sv. Isidor, kao stručnjak za Rimske zakone, preferirao klasični stil rektora. Iako su većina palatanskog reda bili Goti, a verovatno i nepismena, jako malo službi (offices, kancelarije) je zahtevalo sposobnost čitanja i pisanja, kao što su notar ili kraljevski sekretar i blagajnik, koji su često nosili negermanske nazive. Svevi (germanski narodi), koji su bili dosta Romanizovani od nekoliko generacija, aneksirani, ali ne i prisvojeni, bili su administrirani po dukovima, ali je crkva Svetog Martina ostala relativno netaknuta.

Rimsko društvo imalo je tri stanja: slobodni ljudi, emancipovani robovi (novooslobodjeni?!), i pokorni robovi. Goti su sebe smatrali slobodnim društvom, a degradaciju i podređenost telesnom kažnjavanju smatrali su najvećom sramotom. Razlikovali su starije (seniores) od ljudi srednjih godina (mediocres, mediogres), koju su bili duplo brožčani. Tiudis je imao svoju privatnu vojsku od dve hiljade ljudi: Verovatno je njegov naslednik, koji je nosio deminutiv Tiudisklus kao svoje ime, bio njegov vikarijus (vicarius, zamenik) koji bi mogao biti izjednačen sa titluom tiufadom (thiufad, gotski rank), što prvobitno znači komandant hiljade, ta reč se mogla naći u srednjovekovnom Leonu, u starim zakonima Vizigota. Telohranitelji su bili gardingi, koju su se tek kasnije našli u palatinskom redu. Biskupi su predlagali numerare, sakupljače poreza (tribute). Kasnije je jedan mitropolit grada Meride, obavezao jednog Teodemunda, mačevaoca i spatarija (spatarius) da postane sakupljač, to delo se smatra krvničkim za njegov čin i poreklo. Robovska klasa zabeležena je samo u pasivnom i proletarijanskom svojstvu.⁹⁸

Rekared je dugovao svoju krunu dugovao svom moćnom i hrabrom ocu i svojoj majci katolkinji. Njegovo preobraćenje je bilo više politički čin nego pobožni. On se dokazao protiv Franaka, pozdravljali su ga i papa i car, ali je imao Grke u Kartagini i bio je u posedu Gotske Galije sa Francima i Burgundima kao neželjenim susedima. Njegova vladavina je trajala duplo manje od vladavine njegovog oca i on nije bio dobar ratnik. Bio je bogat: Njegov otac je kovao zlatne triente u njegovo ime sa šematskim dizajnom u devetnaest kovnica: Pod Rekaredom je bilo ukupno 36 (kavnica), sa porastom od sedam u Lusitaniji i 9 u Goleciji. Mnogi od ovih poslednjih su bila jako mala mesta zastupljena sa jako malo primeraka: nestaju nakon 630. godine i bile su od udaljenih ili još uvek nepokorenih zajednica, koje sada nisu jasno prepoznatljive. Svi kraljevi su kovali novac u Toledu sa epitetom pius ili iustus, ili, ređe korišćeno, victor. Poslednji izraz ukazuje na vojni uspeh ne koristi se od otprilike 650. do 690. godine: retko je medju usputnim kovačnicama, i njegovo odsustvo može ukazivati na aneksiju, umesto na kraljevska osvajanja. U Svevskom kraljevstvu, takozvani Svevski trientes, koji nije kovani u Bragi, nego u katoličkim gradovima ili tribunalima koji su ih odbacili na posedima sa Svetim Martinom i Kraljem Mirom, nestaje.⁹⁹

Rekared umire u decembru 601. godine u Toledu, a nasledio ga je njegov mladi (mlad, ne mladji) sin Luvija II. To je možda izgledalo kao uspeh za dinastičnost, ali Luvija nije dostigao "perfektno godine" (perfektno doba).¹⁰⁰ Kovanice iz deset različitih kovačnica su puštene u opticaj u njegovo ime, uključujući one u mitropolitskim gradovima izuzev

Str 68. Narbone, jedine kovačnice Gotskih Gala. On je vladao nešto više od godinu dana, kada se Viterik, kom iz Leovigilda, pobunio protiv njega. On je bio diskvalifikovan (za vladara) odsecanjem ruke, a možda

je bio i pogubljen. Kada bi se crkva odlučila da postavi primogenituru, Gotski generali bi odbili nezrelog vladara koji nije bio u stanju da sprovedi svoje odluke: problem je ostao nerešen i to je bio dovoljan razlog da gotska monarhija padne u ruke Muslimana. Iako je Viterik bio optužen za Arijanizam, njegov cilj je bio da se vrati na dualizam koji je praktikovao Leovigild. Njegove kovanice su bile leganlne (važeće) i označene sa pius ili iustus. Njegova vladavina je datirana od 603. godine. Bio je ubijen na gozbi zamenjen Gundemarom, starijim dukom iz Septimanije.

Nijedan crkveni sinod nije zabeležen u periodu između onog u Barseloni 599. i Egari 614. godine, samo zato što je za narodno veće bila potrebna kraljevska saglasnost. To je dovelo do prihvaćanja pokornih Arijanaca, ali još uvek nije bilo praktikovano (It had taken the penitent Arians into its bosom, but was not yet in marching order). Bilo je crkvi i zajednica koje su ostale bez sveštenstva, i eparhije (Barselona, Lugo) sa biskupima koji su bili nekadašnji Arijanci, a neke (Valensija) sa dva biskupa u jednoj eparhiji. Sevilja je bila sjajno sedište klasičnog učenja i pravnih i teoloških studija. Njen mitropolit i glava crkve 589. godine bio je Sveti Leander, čija je porodica bila izbeglička iz Kartagine i snažno se suprotstavljala Grcima. Starešinstvo među biskupima je bilo veoma važno u provincijama. Mausona iz Meride je možda najviše ispaštao, ali nije bio starešina. Toledo nije zvanično bio glavni grad, ali je bio nadalje deo Kartagine, čiji glavni grad je već bio u Grčkim rukama. Na vjeću 589. godine u opat Donatus iz Servitanije je bio istaknut (viđen, prominentan) nakon Leandera. Njegov manastir je bio osnovan na obali Valensije od strane izbeglica iz Severne Afrike. Opati još nisu zvanično pozvani na narodno veće, iako je crkva Svetog Martina u Bagri bila monaška i očuvala je tradiciju Pustinjskih Otaca (Desert Fathers). Toledo je imao uticajne opate i dugovao je svoj ugled prisustvu gotskih kraljeva, koji nisu dali ništa od svoje prakse postavljanja sopstvenih biskupa. Ako bi Leander pomislio da bi katolički i gotski kralj u Toledu odustao od svog prava, bogrešio bi, a ako bi smatrao da bi muška primogenitura garantovala dobre odnose između crkve i države, dvostruko bi pogrešio.

U oktobru 610. godine kralj Gundemar sastao je petnaest biskupa Kartagine, isključujući Kartagena, i potvrdio im mitropolitски status Toleda. Sastanak nije bio državni ali njegova svrha nije bila ni sasvim provincijska.¹⁰¹ Data su tri "predloga"; Sisuldus je predložio da se Emila proglasi biskupom, a Sunila je zatražio da kralj imenuje njega, dolazeći iz slavne porodice, Mentezič Hermengild je zatražio od kralja da imenuje Emilia umesto John-a, ili, ako je sprečen zbog 'occasio seculi', nekoga drugom po svom izboru. Sve ovo možda nije bilo previše dobro za Sevilju, gde sveti Isidor, naslednik Leandera, govori o Gundemarovoj kratkoj vladavini, da je on samo uništio Vaskone u jednoj kampanji, a da je drugu vodio protiv Grka. Jedini drugi izvor su pisma napisana varvarskom latinicom koma Bulgarusa. On izražava duboko saosećanje povodom smrti slavne kraljice Hildoare. On pokazuje da je bio u nemilosti i u pismima biskupima Brage i Narbone je bio zahvalan za njihovu podršku: bio je oslobođen smrti od strane Viterika. Gundemar je umro prirodnom smrću u Toledu, verovatno u februaru ili martu 612. godine. Navedena imena ukazuju da je Bulgar bio Sjev iz Bagre koji je služio u Gotskoj Galiji.

Još dva pisma neimenovanim biskupima bacaju malo svetla na odnose sa Francima. Nakon smrti Grgura Turskog (Gregory of Tours) 594. godine, nema priče (narativa) sve do Fredegara (Chronicle of Fredegar), sabranog dela

Str 69. sastavljenog u Burgundiji, oko 660. godine. Dok Grgur održava crkveni narativ, Fredegar daje manje složen narativ (Whereas Gregory preserves the ecclesiastical gossip of his day, Fredegar gives rather less racy the lay gossip of his court). Čildebert je ostavio Burgundiju svom sinu Teudoriku (595-613) i Austraziju Teudibertu (595-612), Kralj Gundemar je poslao subvencije napisane od strane Bulgara

Teudibertu za njegov rat sa paganskim Avarima, ali je Bulgar dobio uznemirujući izveštaj da je Brunhild sarađivao sa burgundskim vladarom i tako se priklonio varvarima. Pisao je da bi pitao da li su subvencije bile primljene. Nisu, zato što je Teudorik uhapsio izaslanike u Irupiani (?). Bulgar je odgovorio prisvajanjem gradova Juvignak i Kornelihan (Herault) koje je Rekared prepustio Brunhildu, i držao ih je sve dok Gundemarovi izaslanici nisu oslobođeni i nadoknađeni (kompenzacija za to što su bili uhapšeni).¹⁰²

Guntarm iz Orleansa se nadao da će ponovo ujediniti četiri Merovingova kraljevstva i umrevši bez preživelog sina 593. godine, ostavio je svoju imovinu svom nećaku Čildebertu, Brunhildovom sinu: on umire 595. godine. Guntram je štitio i varao Brunhilda, koji je sam održavao iluziju o savezu između Vizigota i Franaka. Njegov najveći neprijatelj bila je Fredegund, gospodarica Čilperika a kasnije njegova kraljica koja umire 587. godine, ostavljajući svoje ambicije i mržnju svome sinu Lotaru II, koji napokon donosi ujedinjenje, podvrgavajući Brunhilda groznoj smrti 613. godine. Lotarov sin Dagobert je bio zaslužan za ujedinjenje Merovingovskih kraljeva, koja su ubrzo pala u ruke vladara koji su vladali bez vladavine (reigned without governing): Karoližani su već dugo imali autoritet kada je poslednji Merovižanin bio svrgnut s pristankom pape 751. godine.

Ništa nije bilo poznato o bilo kakvom članu porodice kojeg je Gunderman mogao imati.¹⁰³ Gundermanova mogućnost da pruži subvencije ogleda se u činjenici da je tokom svoje kratke vladavine pustio u opticaj novac iz isto onoliko kovanica kao i Viterik, iako nijedna od njih nije iz Narbone. Njega je nasledio Sizibut (612 – Februar 621). Sizibut je bio školovan unutar crkve, gde je zamonašio svog nelegitimnog sina. On je bio jedini Vizigotski kralj koji je bio i pisac, koji je pisao i u prozi i u stihu. Sveti Isidor, koji je nasledio Leandera otprilike 600. godine i upravljao Seviljskom crkvom skoro četrdeset godina, smatrao ga je idealnim monarhom. On je posvetio svoju *De Natura rerum* (naziv dela) i verziju *Etimologija* (*Etmologies*) kralju, i verovatno je planirao da mu posveti svoju *Istoriju Gota*, ali je ona bila završena nakon Sizibutove smrti. Kralj je bio dobar govornik, mudrih misli i vešt u pisanju pisama. Njegova krivica je bila to što je previše strogo tumačio zakone protiv Judaizma, jer je crkva zahtevala da oni budu ubeđeni, ne prisiljeni (*persuaded, not coerced*). U vojnom smislu, bio je uspešan u gušenju Austrazijskih pobunjenika kroz svoje dukove Ričile, i Rokonova, takođe dukova (*In military matters, he was successful in putting down the rebel Asturians through his dux Ricchila and the Roccones also per duces*). Bio je duplo uspešniji protiv Rimskih Grka, i pokazao je milost plativši otkup zarobljenika.

Sizibut nije bio komandant na svom terenu, već je slao svoje dukove, Ričilu i Svintilu protiv Vaskona i Austrazijaca.¹⁰⁴ Postoji mogućnost da je njegova slava kao čoveka pisama bila zbog zasluga drugih (*Whether his fame as a man of letters is also vicarious seems possible*). Ako su njegovi heksametri o pomračenju sunca i meseca tačni, to može biti zbog toga što su monasi u Toledu proučavali Latinsku proizvodnju kao neophodnu pripremu za pevanje na latinskom, a precenator je bio sledeći u rangu nakon biskupa.¹⁰⁵ Ako je njegova proza izgledala pompežno, to je verovatno bilo i za očekivati zbog svog sudskog stila. Iznenadujuće je da je on izabrao, ili da je bio izabran, da piše vitu Svetog Desiderija ili Didija (*vita of St Desiderius or Didier*), nedavnog Francuskog mučenika, koji je bio biskup Viena, 601 godine, i koji je bio kamenovan do smrti od strane rulje 603. godine. Zašto je kralj izabrao tu temu ostaje nerazjašnjeno. Gaulu je prilično falilo mučenika, dok je većina priobalnih gradova imala makar jednog, a Saragosa čitav opseg, mučenika.¹⁰⁶ Disiderije

Str 70. je bio postavljen za biskupa zbog svog primernog života. Bio je optužen za silovanje od strane žene zvane Justa, a proglašen krivim od strane Teudorika od Burgundije i Brunhilda, koja je bila demonizovana i proglašena zlom ženom. Sizibut nije išao tako daleko, ali se slagao sa Fredegarovom tvdnjom u njegovoj

ch. 42 (verovatno poglavlje 42) da je ona izazvala smrt deset Franačkih kraljeva. Legenda koja nju krivi za neprekidno razdvajanje Merovinžanskih kraljeva ima mnogo više veze sa Franačkom osvetom nego sa istorijom. Grgur, koji je umro 595. godine, nije bio neobziran za Brunhilda, a Fredegarov nedostatak objektivnosti bio je dobro poznat.¹⁰⁷ Ali to ne rešava pitanje zašto je Sizibut učestvovao u kapanji odmazde na tako očigledan način. To možda pokazuje želju za zakopavanjem ratne sekire između Gota i Franaka, ili čak nadu u crkvu da antiča zapadna prefektura može ponovo da oživi.¹⁰⁸

Sveti Isidor je bez malo sumnje bio veliki čovek svoga doba, c. 560-636. Kaže se da je bio brat svog predhodnika u Sevilji, Leandera, koji je punih petnaest godina bio njegov starešina i sin Severianusa, upravitelja Karaginezisa, koji je pobjegao iz grčke sa svojom porodicom.¹⁰⁹ On je bio još nepoverljiviji prema Grcima i imao je gotsku krv, zalagao se za novo društvo u kome bi Rimska kultura bila kombinovana sa Gotskom snagom. Mnoga njegova dela prisvajaju i klasična i hrišćanska učenjam a u svojim Etimologijama, pokušava da izvuče suštinu (esenciju) svega Rimskog. Stekao je dosta mudrosti i uvažnosti tokom svoje duge službe. Sevilja je bila sedište klasičnih i religijskih učenja, a njegova obuka u Rimskom pravu je bila zaslužna za prožimanje njegovog prvog sinoda ili veća u Sevilji 619. godine, kojoj je prisustvovalo devet od deset biskupa eparhije i dva ilustrala (illustres) Sizibutovog dvora. Posvetio se Rimskom pravu kako bi rešio slučaj Teodulfa Malagaškog, koji se žalio da je njegova episkopija bila uništena u ratovima (Leovigidovim) u korist Ecija, Elvira i Kabre. Sve mora biti rešeno postlimnim zakonom bez obzira na negativan recept (negative prescription). Fulgentius od Ecija i Honorije od Kordove osporili su baziliku koja je možda bila Keltisenzisu ili Reginezisu. Ako crkva potpada u bilo koju od ove dve antičke teritorije, uvek bi pripala teritoriji koja nije mogla biti uzrupirana: ako bi se to pokazalo neizvesnim, pripadala bi sadašnjem vlasniku. Ako zakonska granica nije uključivala mesto crkve, tužilac bi izgubio, ali ako bi se pokazalo nepravednim, čak i nakon trideset godina, crkva bi pripala tužiocu. Zatim, biskup italski je tvrdio da je kolon, sveštenik, prešao u Kordoviju. Ako je pojedinac zaista bio kolon, morao je da se vrati, zato što građanski zakon zahteva da kolon bude vezan za svoje rodno mesto.¹¹⁰

Kralj Sizebut nije vratio Kartaginu od Grka, već je vodio dve kampanje koje su dovele uzele zarobljenike koje je on pustio. Imperator Heraklijan (610-641) morao je da se suprostavi Persijancima i drugima. Četiri pisama razmenjenih između Grčkog patricijana Cezarijusa i Sizibuta pokazuju da su obe strane bile spremne za pregovaranje. Cezarijus je tražio mir, imperator je bio obavešten a Sizibut je bio saglasan, ali ništa nije zaključeno u pisanoj formi.

Sizebut je umro u februaru 621. godine i nasledio ga je sin Rekared II, čija je vladavina trajala samo dve nedelje. Isidor kaže da je Sizebut umro prirodnom smrću, iako neki smatraju da mu je dat otrov. Fredegar i ostali ponavljaju Isidorovo hvaljenje pokojnog kralja. Ništa se ne dodaje kratkoj vladavini Recareda II. Naslednik je bio Svintila, duk i muž sestre Rekareda II: Rešenje je makar bilo dinastičko. Isidor kaže da je Svintila izabran božanskom milošću. Njegov trenutni zadatak bio je da povrati Kartaginu forsiranjem tog problema. Precizan datum predaje nije bio zabeležen. To je dalo mogućnost Isidoru da u svojoj Istoriji Gota kaže da je

Str. 71. Svintila bio prvi kralj koji je vladao celom Španijom pod jednim skiptrom. Zapravo, Vizantijci su i dalje držali mali i udaljeni položaj, verovatno u blizini Mertole. U svojoj često citiranoj hvalospevci Španije, Isidor je naziva kraljicom svih provincija od zapadnog Okeana do Indusa, navodećo njene kvalitete i bogatstva i prepuštajući se putovanju u mitologiji sa željom da plodnost Gota može dugo prevladati. Njegova retrospektivna strast ka prošlošću bila je više oslonjena na posvećenosti Rimu nego Grčkom Istoku, gde je primat papeništva osporena tvrdnjom ravnopravnosti patrijarha Carigrada. Grgur I se

suprostavio takvoj tvrdnji, ali su istočni episkopi privremeno postavili pitanje o božanskoj prirodi i Heriklijan je prihvatio reviziju Monotelitija (Monothelites), koju je Papa Honorije ignorisao.

Svintilina osvajanja praćena su devastacijom luke i susednog okurga i varvarskim kokoljem poraženog. Više nije bilo nikakvog pitanja o oživljavanju ili o rivalstvu Toledu kao mitropolitiji Kartaginezije. U svojoj istoriji, Isidor pridaje raskošnu pohvalu Svintili zbog njegove kampanje protiv Rukona, invaziji od strane Vakona, osnivanja Oliteje, i kvalitea njegove vere, opreznosti, upornosti i blagostanja. Njegov sin Rikimer je bio njegov dragoceni saradnik.¹¹² Ali, do 631. godine, perspektiva naslednog (dinastijskog) nasleđivanja izbledela je zbog pobune duka Septimanija ili Gotskog Gala. On je dobio vojnu podršku od Franačkog kralja Dagoberta, koji je obezbedio dve kompanije (two companies) koje su ušle u Saragozu. Kada su Svintila i njegov brat Geila prišli, njihova vojska je prešla duku Sisnandu, koji je propisno proglašen u Toledu, 26. marta 631. godine. Život srušenog vladara je bio pošteđen. Prema Fredegaru, Sisnand je obećao Dagobertu zlatnu posudu težine 500 kilograma u zamenu za pomoć, ali su Goti odbili da se rastanu od nje, i otkupili su je za kovanice. Isidor je onda ponudio svoju Istoriju Gota Sisnandu.

Za Isidora i za Svintilu, sukcesija (nasledstvo) je zahtevalo da vladar bude utvrđen sredstvima crkve i Rimskim zakonom. Crkva se morala posvetiti intervenciji i sekularnoj politici. To je bio povod za sazivanje generalnog veća crkve, Toleda IV, koji se sastao decembra 633. godine. Prošlo je pola veka od prošlog, iako je bilo provincijskih okupljanja o kojima nema nikakvog zapisa. Isidor, verovatno sa preko sedamdeset godina, je bio stariji mitropolit. Heladije, kom, monah, biskup i mitropolit Toleda, bio je posvećenik 615. godine, ali je umro 633. godine, i nasledio ga je njegov učenik Justus, takođe monah i opat Agalije, čija je vladavina trajala samo do 636. godine. Isidor je taj koji je predsedavao nad 62 biskupa i sedam delegata, koji je utvrdio naređenje za takvo okupljanje. Biskupi su sedeli u krugu sa sveštenicima iza njih i đakonima izabranim licima ili dvoranima iza njih. Notari su zapisivali. Kralj se pojavio lično sa svojim magnatima i pokazao je poniznost, čitajući njegov tomus ili preporuke, nakon čega se povukao i vrata su bila zatvorena. Niko nije mogao da izađe dok se sastanak nije završio. Na kraju sastanka, svi bi se upustili u atmosferu smirenosti. Nakon toga, prvo su se bavili spornim pitanjima, a potom i crkvenim pitanjima, uključujući i utvrđivanje datuma Uskrsa. Oni su izrazili preferenciju krštenja pojedinačnim, umesto trostrukim potapanjem, kako bi izbegli konfuziju sa praksom jeretika. Konačno su potpisali 75 kanona.

Pravila usvojena za proglašenje zakona od strane kralja naginjala su sekularnosti. Biskupe bira sveštenstvo i ljudi, ne smeju da komuniciraju sa inostranstvom bez obaveštavanja

Str. 72. kralja, i da ne služe kao kraljevske sudije, osim ako se kralj ne preduzme da ne primeni smrtnu kaznu. Nekoliko kanona ponavljaju stav crkve prema Judaizmu nemogućnostima nametnutim Jevrejima. Crkva štiti vladara svojim jamčenjem. On uvek mora biti Got imenovan od strane magnata i biskupa. Usurpacija, pokušaji pobune i zavare protiv njegovog života su zabranjeni pod bolom svečane anateme. Svintila, njegov brat Geila i njegova žena i deca su bili neverni i lišeni su ranka i poseda izuzev onoga što kralj odluči da im dodeli. Broj biskupa i delegata, 69, je bio gotovo najkompletniji zabaležen. Svi mitropoliti su bili prisutni, i nije bilo nikoga iz Kartagine. Crkva je stoga bila posvećena učešću u državnim poslovima. Pošto se izbor kralja dogodio odmah nakon smrti njegovog predhodnika, oni magnati i biskupi koji nisu bili pozvani nisu ni učestvovali u tom procesu. Nije bilo formalnog usvajanja primogeniture ili njenih ograničenja. Umesto rešavanja problema nasledstva (suceksije), usledila je decenija neslaganja. Kada je Sisnand preminuo marta 636. godine, nakon vladanja od pet godina, bio je smatran strpljivim i pobožnim, ali nije praćen (verovatno nasleđen) od strane sina.

Sveti Isidor je umro nekoliko nedelja nakon Sisnanda, a metropolit Toleda Justus je bio uklonjen 636. godine. On i mnogi njegovi sledbenici, umesto pisanja nepotpune istorije, izabrali su da je ne pišu uopšte. Ne postoji narativna istorija Gota do pada kraljevstva u Toledu. Njegovo mesto ispunjavaju akti vijeća Toleda, V do XVII, koja su se sastajala mnogo češće nego što se to moglo očekivati, ali ne u redovnim intervalima. Postao je običaj da se pozove vjeće rano u toku svake vladavine kako bi se potvrdila sukcesija (nasleđe) u prisustvu cele crkve, ad regem confirmandum.

Ništa nije poznato o predhodnicima Kralja Kintile, niti o načinu na koji je on izabran, ali je gubio malo vremena na sazivanja vjeća. Toledo V je sazvan verovatno kasno u Junu 636. godine. Na njemu je prisustvovalo 22 biskupa i dva delegata, koji su došli iz obližnjih provincija. U njoj su bili Braulio iz Saragoze, kome je pripala Isidorova mantija. Kralj je bio prisutan preko svojih optimata palate i okupljanje nije imalo nikakvu svrhu osim da legalizuje sukcesiju (nasledstvo) i da zagarantuje Kintilu i njegove potomke. Takođe su zaštićeni njegovi pretpostavljeni i korisnici njegove velikodušnosti. Niko nije trebao osporavati prava na imovinu onoga kojeg su izabrali svi i koji je odobren preko svog gotskog plemstva, niti tražiti vlast tokom njegovog života, niti mu govoriti loše. Osamnaest meseci kasnije, u januaru 638. godine, Kintila je sazvaio još jedan savet Toledo V, kojem su prisustvovali 48 biskupa i dva delegata. On se bavio uobičajenim dnevnim redom. Zahtevalo se od svakog kralja da primenjuje zakone protiv judaizma i zatražilo se blisko ispitivanje presuda smrti, osim u slučaju izdaje. Ponovio je garancije kraljevske djece, ali je proširio klase onih koji su bili diskvalifikovani na podignute, servile, te Gote loših običaja i stranaca: naslednik ubijenog kralja mora da se osveti njemu i tako mora i svi njegov narod. Ponovilo se garantovanje kraljevske dece, ali su se proširile klase onima koji su bili diskvalifikovani, robovima, Gotima lošeg vladanja i strancima: Naslednik ubijenog kralja mora ga osvetiti, kao i svi njegovi ljudi.

Pretpostavlja se da je cilj bio sprečavanje vraćanja klana Svinile. To može biti. Kasnija pomilovanja postuliraju postojanje nezapisanih poremećaja. Dva vrste novca, jedna iz Meride i druga iz Ilibera, obeležena sa ludila rex, postavljena su na stilske osnove bliske onima iz Svindile ili Sisnanda.¹¹³ Broj poznatih kovnica pao je na jedanaest u Gundemaru, ali se vratio na 31 pod Sizibutom i 36 pod Svintilom, i nikada kasnije nije stigao do tog broja. Sisnand je imao 21 poznatu kovnicu, a Kintila 18, što je posledica nestanka malih kovnica u Galeciji.

Str. 73. Kintila je umro u Toledu u decembru 639. godine, a nasledio ga je mladi sin Tulga, čija je vladavina trajala tek do aprila 642. godine. On je pustio u opticaj kovanice iz Toleda i još jedanaest drugih mesta, uključujući glavne prestonice svih pokrajina osim Brage, Galicija je bila predstavljena od Luga i Latere. Zapisano je samo da je imao blagu dispoziciju. On nije sazvaio savjet crkve: vjerojatno su dukovi bili manje voljni da ga poštuju nego što je bila crkva. Konačno ga je uklonio njihov stariji član Kindasvint, verovatno duk iz Galije ili Saragose, koji je u proleće 642 krenuo u Pampliegju, manastir na gornjem Ebru na ivici onoga što je sada Kastilija.¹¹⁴ Osigurajući se podrškom gotičke mase ili tradicionalista, on se spustio na Toledo, uklonio Tulgu i zauzeo ga. Zatim je usledilo nemilosrdno uklanjanje rivala. Fredegar je čuo da su 200 optimata i 500 de mediogribusa zaklani. Nema razloga da bukvalno prihvatimo ove brojke. Evgenije II govori o konfuziji koja je vladala u to vreme u objašnjavanju zašto nije mogao pronaći knjigu. Kindasvint je imao dosta konfiskovane imovine kojom je nagrađivao sebe i svoje fidele (fideles). Tokom 683. godine Toledo XIII je izdao pomilovanje onima koji su se pobunili još od Kintile, što se može tumačiti na više načina. Prvo naređenje kralja bio je drakonski zakon protiv izdaje, koji je zahtevao da se kazni sva opozicija, stvarnu ili samo namjernu, sa smrću, a u slučaju pomilovanja da se oslepi žrtva.

Goti sada nisu imali mnogo straha od Franaka. Dagobert je umro 638. godine, a nasledili su ga njegovi sinovi Klovis II i Klotar, koji nisu bili u stanju da upravljaju ili komanduju i otvaraju put za rois fainéants, nisu činili ništa već su bili samo bili figure za nastavak dinastije Merovinižana dugo nakon što se ona odrekla vlasti. Goti nikada nisu prihvatili nikakvu drugačiju osim ujedinjene države, niti su dozvolili da dete ili mladić upravlja njima. Prihvatili su versku nadležnost Rima, iako je njihov kovani novac pratio zlatni standard postavljen od strane Carigrada i često su datirali svoju vladavinu po grčkim imperatorima (they often dated their reigns by the Greek emperors). Monotelitistička jeres, koja se mogla smatrati varijantom arianizma, u Rimu je osuđena od strane Martina I, 649. godine, ali u Carigradu nije sve do 680. Glavna jeres je i dalje ostala Judaizam. Rimski pravnici Alarika II pokušali su da izvrše segregaciju i smatralo se da je Rekared I prihvatio rimske propise kojima je bilo dozvoljeno jevrejskim zajednicama da drže vlastite zakone. Ni Goti ni Franci nisu mnogo marili o ovoj temi. U Narboni su postavljene velike kazne svima koji nisu proslavljali Nedelju. U Toledu su Španjolci zavisili od trgovaca za trgovinu luksuzom (luksorajem, luxury-trade), jer su ukrašavali svoje palate u grčkom stilu. Kraljevi i ratnici su cenili poludrago kamenje. Strani trgovci su posećivali mediteranske luke i kraljevski grad. Porast islama postavio je nove, mada i dalje daleke, probleme.

Muhamed, savremenik sv. Isidora, umro je 636. godine. Kada je počeo da predaje (podučava, teach), Arabija je bila podeljena između hrišćanskih i jevrejskih opština. Trgovina na kojoj su zavisili bila je na milost i nemilost nomada, "šator-arapa" (tent-Arabs) ili Saraćana, čija je vera bila animistička ili nijedna. Muhamedov cilj je bio da ujedini obe otkrivene religije protiv "politeista". Njegova poruka bila je na poetskom arapskom jeziku za usmenu recitaciju, a tek kasnije zapisana u Ku'ranu kao, "čitanje" (The Reading). Njegove pristalice nisu mogle priuštiti odbaciti upotrebu oružja, a neki od njegovih pretvarača (converts, oni koji su se preobratali) bili su naoružani predatori kojima se najviše suprotstavljao. Iznenada eksplozija Islama dogodila se neposredno nakon njegove smrti, osvajanjem Jerusalima 638. i Egipta 640. godine. Oba su osvojile male vojske, ali su lišili Istočno Carstvo polovine svoje oblasti gde su carevi uglavnom bili zabrinuti Persijancima. Iako je ekspanzija islama bila zapanjujuća, postojanje Muhameda ne bi trebalo da bude. Razaranje trgovine uticalo je na Sirijce i Jevreje, koji su

Str. 74. bili brojni u kosmopolitskom gradu Aleksandriji, fokusu trgovine sa lukama Mediteranske Španije. Pošto Islamu nedostaju dokumenti i pisana istorija, teolozi nisu znali šta da rade sa njim. Muhamed se odrekao božanstvenosti za sebe, ali je prihvatio Isusa kao proroka. On je u velikoj meri vezan za Stari Zavet pa je zbog toga bio smatran jevrejem. Budući da su se ljudi redovno izjašnjavali veru svojih vladara, trgovci Antiohije i Aleksandrije bili su sumnjivi, bez obzira na njihovu religiju.

Među Gotima, Kralj Viterik nije sprovodio vladavinu Rima, ali Sizebut je prevazišao učenje (gone beyond the teaching, išao u suprotnosti sa učenjem) odobrenjem prisilnog preobraćanja. Ovo je Sveti Isidor smatrao za contra scientiam. Biskup Aurasije iz Toleda (d c. 615) je ekskomunicirao kome (comes) grada Froge jer su dozvolili da preobraćeni koji su izlazili iz crkve budu biveni od strane muškaraca sa motkama. Froga je upozorio na proteste starešina sinagoge, koji su smatrali da su katehumeni (catechumens) bili prevareni od strane biskupa.¹¹⁵

Pored Toleda, problem je bio najistaknutiji u Baetici, a posebno u Sevilji, centru rimske tradicije, pravnih i vjerskih studija. To je doprinelo usvajanju novog zakona koji se koji je primenljiv na sve teme kraljeva u Toledu. Napravili su ga pravnici iz kraljevske palate i, kada je proglašen od strane Kindasvintinog sina, oko 654. godine, postao je poznat pod nazivom "Zakoni Vizigota" (Laws of the Visigoths). Oslanjao se na zakonima Eurika i Alarika, često koristeći izraz "antiqua" da označi zakon koji je već postojao. Zakon je

predpostavljao da svi koji su ga koristili, su znali Latinicu ili su bili dovoljno upoznati da ga primene. Drevni imperijalni zakon koji zabranjuje mešoviti brak je već davno prestao da se primenjuje, ali kada je formalno ukinut, ostaje neizvesno. Takođe je teško ustanoviti u kojoj meri je rimski retorik bio zamenjen crkvenim pisarom ili kraljevskim notarem. Izgleda da je beskorisno spekulirati u kojoj meri je popularna Latinica rimske vojske, koja se može videti u Bulgarovim pismima, doprinela većim književnim oblicima nalik onima koje je Sveti Isidor poznao, ali bi bilo previše pretpostaviti da su dukovi (duces) sudstva ili provincija bili pismeni. Sasvim je izvesno da je u srednjovekovnoj Kastilji usmeno i običajno pravo i dalje prevladalo, dok je u Leonovom carstvu to bilo mnogo manje. Tradicija usmene epike koja je sačuvala priče o gotskoj i herojskoj istoriji nastavljen je ili je oživljen u Kastilji, dok je u Portugalu i Galiciji, području Sveva, tradicija poezije bila je i lirična i satirična.

Preokrenuti pitanje i pitati u kojoj mjeri ovo podrazumijeva opstanak gotskog jezika je druga stvar. Ne postoji dokaz da je Biblija Ulfile korištena u Akvitaniji ili u Španiji. Današnji izvrstan primerak napravljen za Teodorika Ostrogotskog je kopirana u Italiji i nabavljena od nekog Germana, koji ga je predstavio Univerzitetu u Upsali, gdje sada ima časno mesto. Nijedan dokument se nije pojavio na gotskom jeziku niti se oslanjao na njega tokom boravka u Akvitaniji. Pad i nestanak usmenih jezika po svojoj prirodi je komplikovana i teška tema. Može da preživi u kompaktnom društvu kao što su Vizigoti u Akvitaniji ili u izolovanim predelima duže vreme. Germanski običaji preživeli su najduže u Kastilji i ugrađene su u Amerike (obe Amerike) i na drugim mestima, na način koji odiše gotskim imperijalizmom. Germanske karakteristike španskog jezika (često nazivane jednostavno kastilijanskim) su manje jake u Aragonskom i mnogo manje u katalonskom, koji je bliži Provenkalu (Provençal). Ako je francuski usmeno prilagođavanje latinskog, španski je bliži klasičnom, pisanom i legalnom latinskom. Za Gote, imena su bila važna. Namebuč iz Pielu i Kremer ih detaljno ispituju, ali se jasno vidi da su njihove latinizovane forme značajno udaljene

Str. 75. od germanskog originala, da bi se odbranilo objašnjavanje. Nadgrobni spomenici na kojima bi se mogla pročitati imena su ili Latinizovani ili nepostojani. Na području Sveva nalaze se nadgrobni spomenici konvencionalnog oblika, ali bez natpisa. Braulio, biskup Saragosa, u pismu aludira na poteškoće učenja dečaka da pevaju (na latinskom): možda su zapravo to bili baskijski govornici a možda i zaista dečaci. Kindasvint je možda koristio govorni Gotski. Jedna referenca govori o njegovom sinu Rekesvintu (649-672) kao "učio je na varvarskom jeziku". Ovo dolazi u srednjovekovnom izvoru nekih četiri veka kasnije, i ako je istina, može se odnositi na poznavanje balada predaka, a ne na savremeni diskurs. Smatran je za vernog sina crkve, ali je ostavio komandu svom duku Vambi, čije je ime izgleda nadimak.

Str. 76. Ima tragova grčkog na latinici ponekad. Problem predstavljanja germanskih zvukova na latinskom nije bio ograničen na Gote. Grgur Turski zapisuje da je Čilperik (d 584) pokušao da usvoji w, oe, th i wi u pisanje, koristeći omega, psi, zeta i delta.¹¹⁶ Za Gote teškoće uključuju aspiracioni inicijal, d, trnovito i inicijalno w. Hermenegildovi novčići odaju H, Ermenegild. Leovigild koristi VV i ponekad delta. Ime Vambe je sa VV. Kintila uvek koristi CH, ali Kindasvint C, CH, i često teta (theta). Rekesvint je obično Reccesvinþus. Vitiza je sa VV i Roderik, Rudericus: Akila II je Achila.¹¹⁷

Grčki jezik je trgovinski jezik širom mediteranskog područja, koji su koristili Sirijci, Aleksandrijci i drugi. Grci su sami pravili razliku između romanizovanih Gota i tradicionalista, koje su nastavili da se smatraju nepoštenim varvarima. Carevi Konstantinopolja više nisu posedovali vojne resurse da bi intervenisali, ali su posmatrali evoluciju gotске države sa nervozom. U ranijim vremenima grčki uticaj osećao se na zapadu, gde je bazilika Monteliosa izgrađena da se obeleži sveti Fruktuoz Braga, koji je umro 665. godine. Postoje i druge bazilike od opeke. Posvećenost Svetog Martina pustinjama ostavila je neizbrisive tragove. Grčki

natpisi iz Mertole su rijetki na Iberijskom poluostrvu. Evgenijev račun o opremanju palate u Toledu ukazuje na merkantilne aktivnosti od kojih ima malo ostataka. Sv. Isidor se suprotstavio vizantijancima i radovao se kada je iz njih izvukao Kartaginu. U pitanjima finansija i administracije oni su bili veći stručnjaci nego gotski dukovi. Kako je Grčka, oslavljena, zadržala Mauritaniju, a Konstantinopolski sud je bio razočaran, neki su tražili Španiju. U vreme Kindasvinta došao je jedan Ardabast, koji je bio toplo primljen, učinjen komom (comes) i oženjen kraljevom nećakom, Cikilo. Njihov gotski sin bi postao kralj u Toledu. Kada je Ardabast stigao, nije navedeno, ali je venčanje verovatno bilo pre smrti Kindasvinta 653. godine. Ardabast se ne pamti vojni čovek i ukoliko je bio poželjan, to je bilo zbog iskustva u administraciji ili finansijama. Nije zabeleženo ni da li je došao kao izgnanik iz Carigrada ili administrator iz Grčke Afrike. Izgleda da Ardabast nije grčko ime, već je Jermensko ili Persijsko. U devetom veku, kada je Islam preuzeo Persiju, neki hrišćani Jermeni zatražili su utočište na vizantijskom dvoru, gdje su nekoliko Artavasdosa bili istaknuti zvaničnici.¹¹⁸

7. Trijumf Vizigota

Str. 77. Kindasvint je bio stariji varvarin koji je, kao hrišćanin, mogao delovati drugačije. Biskup Eugene, u pesmi koja nije namenjena za objavljivanje, čini ga čudovištem. Fredegar, dalje, govori o brojnim žrtvama i dodao da će Goti reagovati samo na čvrstu šalu (firm joke). Za mnoge Gote izgledalo je da on predstavlja tradicionalne tvrdnje o supremaciji koje se brani silom. Koncesija na primogeniture se pokazala neprihvatljivom. Nameravao je da se uvjeri u lice Rimske crkve i nije bio čovek koji se odrekao prava da imenuje vlastitog mitropolitskog biskupa. Nije žurno sazivao vijeće Toleda. Njegovi zlatni trientovi podudaraju se sa uobičajenim standardom čistoće, koju bi mogao sebi priuštiti. Izdao ih je iz 21. kovačnice, uključujući sve pokrajinske prestonice, čak i Braga i Tui i šest ili sedam malih mesta na severozapadu. Obično se zove pius, ali iustus at Tuy i victor samo u Meridi, gde je moguće da se sreo sa oružanim otporom.¹¹⁹ Njegove kampanje nisu zapisane. Eugene II je bio pesnik, a ne istoričar, a tu su i delovi vijeća nedovoljni. Kada je Eugene I umro, Kindasvint je zatražio imenovanje Eugena II, bivšeg monaha kraljevske kapele, a potom i protu ili hotovođu Braulija iz Saragose (631-651), učenika sv. Isidora. Eugene nije želeo da ide, a Braulio je rekao Kindasvintu da je zbog svoje starosti i neuspjeha Eugene bio neophodan za njega. Kralj je krenuo, a crkveno veće je održano 18. oktobra 646. godine. Samo 30 biskupa i jedanaest drugi prisustvovali. Došlo je četiri mitropolita, na čelu sa Orontiusom iz Merida i Sevilijom Antonijem, koji su bili stariji od Eugene; ni Braga ni Narbona nisu bili prisutni. Episkopi nisu garantovali kraljevsku porodicu, iako su upozorili da niko ne treba ugroziti narod Gota, patrijarha ili kralja, pitajući se, retorički ko ne bi bio svestan zločina počinjenih od strane tiranata i dezertera koji su prešli kod neprijatelja, ili katastrofalne arogancije koja je nametnula beskrajne napore na vojsku Gota, ili ludosti laika i klerika. Konkretno, biskupi bliže kraljevskom gradu trebalo bi da se okrenu pozajmljivanju olakšica kralju. Hermite moraju provesti period u zajednici prije nego što budu pušteni uz saglasnost opata. Primetila se pohlepnost biskupa u Gallaeciji: nisu trebali da iznude više od dve solida (zlatan novac) po godini iz svake bazilike, ili da naprave posetu sa više od petnaest ljudi.

Evgen II je služio kao mitropolit deset godina (646-657). Njegova privatna osuda njegovog tiranskog gospodara sugeriše da se malo može učiniti da umeri autokrate, čiji je legitimni sin Recesvint uzdignut u središte crkve. Braulio, sa Celsusom,

Str. 78. dukom iz Tarakonsenisa i vladikom Eutropije neistraženog vida (unstated see), poslao je kralju nagoveštaj da treba da veže (uzme pod svoje) princa, koji je bio mlad i aktivan i dovoljno snažan da izdrži surovost rata. Čini se da je mladić njemu verovao, a Saragosa je bila mesto iz gde se Kindasvint probio do dobijanja moći. U svakom slučaju, Kindasvint je poslušao i od 20. januara 649. godine sarađivao s njegovim sinom. Dvostruka priroda (vladavine) je obeležena kovanicom koja pokazuje i jednog i drugog. Recesvint je rođen mnogo pre nego što je njegov otac preuzeo vlast. Oznaka koju je napisao Eugene pokazuje da je oženjen sa Recebergovom, koja je umrela nakon sedam godina braka u 22. godini i osmom mesecu. Nijedno legitimno dete nije zabeleženo od nje ili bilo koje druge supruge. Kako je Recesvint živio do 672. godine, on je imao već dugo udovicu.

Dvostruka vladavina trajala je skoro pet godina, sve do Kindasvintove smrti u novembru 653. godine. Poznati novčiči dualne vladavine su iz samo tri kovačnice, Toledo, Merida i Sevilja, a jako ih je mali broj.

Recesvint sazvaio je savet, Toledo VIII, 16. decembra 653. Prisustvovalo je četiri mitropolita, Narbonski je odsutovao, 52 episkopa, jedanaest delegata, dvanaest opata i osamnaest ilustrosa palate. Prelati (biskupi) se raduju srećnom danu, vatreno se zahvaljuju kralju zbog svog dugog i milostivog govora, u kojem je uzdigao pravdu milošću, citirajući sv. Isidora na zamenjivanje smrtnih kazni na otpuštanjem iz manastira i sprovođenje zakona Sisnanda o judaizmu. Potpisnici koji su se opredelili su ek viris illustribus, a ne čitav red palatina. Kancelarije pokazuju da su bili ministri, vojni i civilni. Čuli su kraljevski govor koji je čitan od, ili za vladara, koji je sadržavao njegove predloge za zakonodavstvo. Zatim su otišli i vrata su zatvorena da bi episkopi nastavili sa svojim razmatranjima, preuzimajući crkvene stvari prvo, a zatim i građanske ili poslovne stvari. Svi su potpisali poslednji čin: verovatno je da laici nisu to uradili, ali njihova imena su bila poznata notarima. Kada je sesija završena, tekst zakona je odnet u palatu za proglašenje. Dok su biskupi dolazili iz daleka ili iz bliza, a očekivalo se da prisustvuju, osim ako ih ne ometaju starost ili loše zdravlje, u kom slučaju moraju poslati delegata, lajci su pretežno bili oni koji su imali

Str. 79. službenici na sudu ili oni koji su se tada zadesili u Toledu. Na šestoj listi su komi et dukovi (comes et dux). Na čelu je Odoagrus ili Odoacer, kom kubikulariorum et duk (comes cubiculariorum et dux), dvorski službenik na vojnom položaju. Još troje su nosili naziv: comes scanciarum et dux. Postoje samo dva ne-germanska imena, od kojih je jedan Evantije, kom scanciarum, ali ne i duk. Na španskom jeziku, escanciar ostaje kao "nazdraviti", a služba može da se odnosi na baltera ili dispenzera (sidpenser) koji je organizovao nagrade od klase palatine i ekonomije domaćinstva (the rewards of the palatine class and the economy of the household). Drugo ne-germansko ime je Paul, kom notariorum, kraljevski sekretar. Postoje dva Rekuira i Recila mazvana kom patrimoniorum, možda dupliranje, što ukazuje na administraciju kraljevskog prihoda. Dvoje se zovu kom spatariorum, komandiri straže.¹²⁰

Na listi se nalazi dekret kojim se primećuje da su neki kraljevi uzdizali svoje rodbine na račun ljudi, naširoko. Mnogi posrednici su uništeni bez ikakvih prednosti fiskom (fisc, javno rimsko bogatstvo), ali u korist funkcionera palate. Sva imovina koju je pravedno stekao Kindasvint bi trebala pripasti njegovom sinu zauvek: ostalo treba koristiti za dobrobit naroda, osim onoga što je pravedno bio u vlasništvu Kindasvinta pre nego što je došao na tron. Svedoke za pravilno vlasništvo nad zemljištem, vinogradima i kmetovima treba postaviti kralj.

Sve ovo je u vezi sa zakonom Vizigota, koji su pravili pravnici palate i proglašen od strane Recesvinta, verovatno u 654. Još jedan generalni savet, Toledo IX, sastao se u novembru 655. godine u crkvi Svete Marije. Savet se brinuo o ponašanju sudija, koji su trebali svojim ponašanjem postavili primjer. Rešio je tačke postupka (points of procedure) i zahtevao da *conversosto* prisustvuje praznicima sa biskupom.

Prisutni su bili samo šesnaest episkopa, uključujući Eugenea II i Taio, koji su nasledili Braulia, šest opata i četiri ilustrasa palate, Paul, Eterius, kom cubiculariorm, Ella, kom et duk, i Recchila, kom patrimoniorum. Oni su predstavnici grupe koja je najviše zabrinuta i dostupna.

Još jedan savet, Toledo X, održan je 1. decembra 656. godine. To je bio poslednji u toku vladavine, a potom je usledilo dvadeset godina tišine, prekinutog samo tokom drugog vjeća Merida 666. godine. Utisak entuzijazma koji je pozdravio Reccesvinta na početku svoje vladavine, sada je na neki način smanjen. Pismo Taioa, mitropolita Saragose od 651. godine, pokazuje da se Reccesvintu suprotstavljao jedan Froia, koji je pokrenuo divlje Vaskonze Pireneja i naneo mnogo krvoprolića hrišćanima. Buntovnik nije drugačije poznat, ali bi mogao biti povezan sa Frogoom koga je izopštio biskup Aurasius iz Toleda u otprilike 615. godini. Ne čini se da je Reccesvint ikada komandovao svojim vojskama. Svi njegovi novčići su obeleženi piusom, ne pobeđnikom (victor) niti čak iustusom. U njegovim kasnijim godinama, komandu je držao njegov duk Vamba, koji je prvi put primećen u 666 i bio je na njegovoj strani kada je umro. Iako je bio pamćen kao verni sin crkve, *bonimotus*, pokrenut najboljim namerama (izraz: *moved bz the best intentions*), on je takođe bio *flagitiosus*, što može značiti grešan. I njegov otac i on je ostavio nelegitimno pitanje (issue, problem). Zsigurno je osnovao crkve, kao što je poznata bazilika San Juan de Banos u gotskom Tierra de Campos, sada u Palenciji, gde je u njegovo ime postavljen pobožni natpis u trinaestoj godini od njegovog proglašenja za kralja, 699 latinoameričke ere, 661. AD (hrišćanske ere). Ona stoji usred pšeničnih polja usred grupe sela poznatih kao Cerrato. Njegova unutrašnja merenja su dvadeset metara za jedanaest, a centralnog broda mana od šest, što može dati određenu ideju o broju koji bi mogao da stane unutra.

Str. 80. Banos svojim imenom ukazuje na krštenje, važno za Gote. Recesvint je predstavio i vjersku krunu iz blaga Guarrazara, sa njegovim imenom napisanim u zlatnim kapljicama i ukrašenim velikim poludragim kamenjem. Pšenična polja i epska tradicija čuvaju gotičku atmosferu koja prožima oblast.¹²¹

U crkvi, sprovođenje strogo komformizma podiglo je pitanje za nasleđe Svetog Martina. Sveti Isidor je sastavio istoriju Sveva bez dodavanja dela Hidacija, i toga da li je hvalio sv. Martina Dumea, njegov glavni cilj bio je restauracija pokrajinskih granica kao što su bili u kasnim rimskim vremenima. Prihvatio je prebacivanje mitropolitanskih gradova u Saragosu i Toledo u svoje pokrajine, ali crkva Svetog Martina još je prihvatila eparhije između Taha i Dueroa (obe su reke) koje su pripadale Meridi i Lusitaniji. Rimski Lusitania je završila na obalama Dueroa, a sjeverna granica Sveva je bila na Minhu. U Bragi nisu proizvođeni i tzv. "Svevski" novčići, ali u tim selima i selima Galeceje koja su se pridržavala crkve Svetog Martina u doba kralja Miro: nisu obeleženi kao Svevski, već Moneta Latina.¹²²

Crkva Svetog Martina bila je prožeta učenjem o pustinjским očevima, a njegova monaštvo i njene mere su više prilagođene siromašnijim selima i bile su manje hijerarhijske nego što je rimska crkva predviđala od Isidora. Zbog bilo kog razloga, mitropolit Braga se nije pojavio u Toledu u 638. ili 646. godini, što je biskupima Brage obelodanilo zbog

Str. 81. pohlepnosti koja nije bila sankcionisana od strane Svetog Martina a takođe su zahtevali pustinjacima da se predaju na određeni period monaškom treningu. Sama Duma bila je crkva opatije poput Britonsa i formirala enklavu u crkvi Brage. Do 653. godine, čini se da saveti Toleda nisu prihvatili opatke, ali su se onda neki pojavili po sopstvenom pravu.

Godine 655. Potamius, Braunski mitropolit, priznao je telesni greh pred panelom episkopa i bio je uklonjen. U 656 Riccimer iz Brage, zaveštavši svoju imovinu da se svake godine distribuira među

siromašnima, sveštenici su se žalili da je osiromašio crkvu: njegova volja je stavljena po strani. Njegov naslednik bio je Fructuosus (656-665), sin duka u Bierzou i priveženik sv. Eulalije iz Merida. Nadoknadio je crkvu.¹²³

Iste godine, Vamba, viši general Reccesvinta, predstavio je pod kraljevskim naređenjima svedočanstvo Sv Martina i Riccitera za reviziju. Nijedan dalji korak nije bio preduziman sve do smrti Fruktuoza kada se dvanaest episkopa Lusitanije sastalo pod rukovodstvom svog novog mitropolita Proficiusa. Četiri eparhije, Lamego, Viseu, Conimbriga (prebačeni u Aeminium, Coimbra) i Egitanija, sada Idanha, prebačeni su u Lusitaniju.¹²⁴

Ove promene nakon usvajanja zakona Vizigota namjeravale su da daju jedinstveni zakon za sve predmete Reccessvinta, a kasnije i njegovu glavnu tvrdnju da bude priznat kao eminentni među kršćanskim vladarima. Malo je dokaza da li je njegova vladavina bila manje ili više poremećena od drugih, ali usvajanje jedinstvenog zakona nije bilo dovoljno za proizvodnju jedinstvene države koju su želeli i crkva i kralj.

Reccesvint je umro 1. septembra 672. godine u Villa Gothorum, sada Toro na Duerou (reci), zapadno gotsko naselje pre Semurae, Zamora, koja je pripadala crkvi Svetog Martina. Bilo je blizu granice, a njemu je bila njegova vojska, koja je odmah proglašavala Vambu za kralja. Reccesvint nije ostavio legitimnog muškog naslednika. Njegovom mlađem polubratu Theodefrelu je bilo zabranjeno da ga nasledi svojim neregularnim rođenjem. Tek 18. septembra Vamba je osvećen u Toledu od strane mitropolita Kuiricusa, koji je bio na položaju od smrti sv. Ildefonsa u 667. Od 656. godine nije bilo vijeća Toleda, a Vamba nije izabran ili potvrđen od strane biskupa. Ne može se poreći da je Vamba bio stariji duk na ili blizu mesta poslednje kraljevske smrti, kako je zahtevao običajni zahtev. Niti je Vamba bio pripadnik starog palatanskog plemstva sa korenima u Gotskoj Galiji. Njegovo ime ili nadimak je bila germanska reč za stomak, možda bi se mogla tumačiti kao "pot-stomak". To ime je nosio đakon Segorbe, Vamba diaconus et Petrus, koji je 638. godine prisustvovao Toledu VI. Novi kralj je došao iz, ili je prisvojio selo Bamba, blizu Mota del Markues, Valladolid, na Leoneskoj ivici Kastilje.

U Toledu rast moćnog plebejskog vojnika prouzrokovao je preneraženost. Quiriciusu (Kuiricije) nedostaje čvrsta ruka koju drže neki od njegovih prethodnika. Od 656. godine nije bilo generalnog vjeća crkve, a kada se dogodio u 675. godini, odjednom je zabilježeno opuštanje crkvene discipline i duga i detaljna profesija vjere. Osudio je "neprihvatljive krike" (inopportune cries) i usvojilo da mitropolit mora uputiti svoje biskupe, koji su zloupotrebjeni od strane biskupa, proveravaju i da ne postoji raznolikost u pokrajini i da nema razlike između biskupa. Državni savet mora biti u

Str. 82. mitropolitskom gradu. Sada je bila četvrta godina vladavine Vambe. Savet mu je zahvalio na povratku crkve, poželeo mu mir, ali nije uopšte spominjao garanciju njegovoj ženi ili porodici.

Do tada je Vamba uspješno prevazišao ozbiljnu pobunu u redu palatina. Opozicija se prvi put pojavila u Gotskoj Galiji, nekadašnjoj kući kraljevske kuće Leovigilda, gde je Hilderic, kom iz Nimosa, potražio podršku njegovih Galskih i Franačkih subjekata i komšija. Pavle, *vir illustris* i kom, Grk, poslat je da pregovara, ali kada je stigao do Saragose, dezertirao je i preovladao (defected with the connivance) je njegov duk Ranosinda, koji je sam sebi dodelio čin. Tarraconensis i Septimania su se pridružili u ustanak. Sam Vamba je marširao putem Vaskona, a Pavle se proglasio kraljem. Nije mogao očekivati da vlada u Toledu jer mu nedostaje gotsko ime i roditeljstvo, ali je poslao Vambi arogantno pismo u kojem naziva sebe vladarem na istoku a Vambu na jugu. To podrazumijeva podelu države koja je neprihvatljiva Gotima i većini biskupa.

Vamba je gonio Paula i uhvatio ga u amfiteatru u Nimesu. Vraćen je u Toledo, osuđen je, ošišan i postavljen da paradira ulicama sedeći unazad na magarcu. Njegove franačke

Str. 83. pristalice, verovatno ne brojne, dobile su pomilovanje. Ovo je jedini rat iz gotskog kraljevstva koji ima detaljnu istoriju, koju je sastavio monah Julian, koji je predstavio sliku (rata) povoljnu za Vamba.

Kada se slegla prašina, Vamba je odobrio savet 1. novembra 675. godine. To je bio XI po redu i prisustvovalo je samo sedamnaest biskupa, osam delegata, i arhiđakon Toleda i opat sv. Leokadije. Njegova svrha je očigledno bila daleko izvan Cartaginensisa. Možda zbog snažne zastupljenosti kraljevskog grada, Mansi ga naziva provincijom. Možda su sledili drugi pokrajinski saveti, ali je zabeleženo samo Braga III, iste godine. Ovom je prisustvovalo osam episkopa: Ourense, Oporto, Tui, Britons, Lugo, Iria i Astorga, predsedavajući od strane Leodigisusa, *cognomen Iulianusa* iz Brage. Nakon profesije vere usvojili su osam kanona. Oni su osudili sujeverne prakse: u crkvu su primljeni samo hleb, vino i voda: sveti putir se ne sme koristiti za svu upotrebu: biskup mora nositi svoj epitrahilj: da visi oko vrata: sveštenstvo nije smelo da živi tamo gde žive žene, izuzev majki: nijedna dužnost se ne prodaje. Pohvale su bile upućene Vambi i želje za dugo vladanje, ali bez spominjanja garancija.

Svetovni život je regulisao Visigotski zakon, koji je Vamba već primenjivao i koji je bio namijenjen svim njegovim subjektima (podanicima), iako gotski običaji i usmena praksa nije formalno ukinuta ili osuđena. Njegovi koncepti koje su izradili pravници iz palate bili su u potpunosti rimski, ali je njegova dalekosežnija posledica bila zamena rimske pravosudne uprave od strane zvaničnika nominovanih od strane krune ili njegovih delegata, ali ostavljajući kolekciju danaka (tribute) u rukama *numerarii*, dužnost koju Goti smatraju da je ispod njihovog dostojanstva. Zakon navodi pravosudnu hijerarhiju koja treba da se primjenjuje. Kralj je bio komandant svoje vojske, kao i šef pravosudnog sistema: Reccesvint se pamti kao davaoc zakona i čini se da nije komandovao, iako je možda bio prisutan kada je Vamba zauzeo to polje. Na svojim kovanicama, kraljevi više nisu bili pobednici (victor): čak je i ratnički kralj Vamba bio pius. Ako su kraljevi morali ispuniti uslove da su dostigli nedefinisano "savršeno doba", to je zato što moraju biti sposobni da izvrše svoje odluke prema svojim vršnjacima. U Akvitaniji, gde je gotska trećina postala dve trećine, Teodorik je primenjivao usmeno i običajno pravo svojim optimatima, koji su samo mogli predstaviti svađe svojih klijenata. Za Rimljane, zakonima Rima upravlja sistem koji odgovara pretorijanskom prefektu u Arlu, (za senatorsku klasu) apeluje na senat Rima: imovina crkve uživala imunitet. Pod Eurikom (ius of Euric), kraljevska vlast se proširila na Akvitaniju I, a kraljevski rimski pravници su proizveli zakon za zaštitu interesa Rimljana u njihovim prepirima sa Gotima. Sistem je promenjen usvajanjem jedinstvene verske ispovesti. Sjedište pravnih studija je Sevilja. Kao što pokazuje Hidacij, postojale su neprekidne varnice između Sveva i Rimljana, koji su sačuvali svog rimskog rektora ili gradskog magistrata u Lugu i verovatno na drugim mestima, ali je biskupu zapala dužnost da brani opšte interese svog stada. Za Isidora, 619. godine glavni cilj je bila primena rimskog zakona u celini, uz dužno poštovanje gotске snage i vojne prakse. Vizigotski zakon, proglašen od strane Reccesvinta, sastavili su pravници palate, koji su kombinovali kodove Eurika i Alarka i zakone koji se zovu jednostavno *antiquae* od bilo kog datuma, čineći veliku pretpostavku da je crkva dovoljno pokrivena pravom biskupa da učestvuju u osvećenju pobožnog kralja, koji bi znao kako da se suoči sa tragovima gotске tradicije.

Str. 84. Pod kraljem, postavljena je sledeća hijerarhija: prvo, dukovi i komi i njihovi *vicarii*, koji bi mogli odgovarati optimatima i viri ilustrasi (*viri illustres*). Zatim su došli tiufadi, komandanti hiljadu, jasno je da su vojničkog porekla. U rimskim vremenima kom je bio pratilac cara poverenog izvršenju njegove politike u neku određenu misiju: Prokopije neosnovano primjećuje njegovu zloupotrebu u šestom vijeku za vođu

bilo koje grupe ili kontingenta. Duk, propisno bilo koji konstituisan lider, sada je postao superiorniji od koma. Uopšteno govoreći, Duk je komandovao trupama u čitavoj provinciji, dok je kom guverner grada. Oni iz palatinskog reda, ilustrasi, uključivali su i one koji su bili zaduženi za različite službe. Takođe je bio mali broj proteranih, možda članovi prethodnih ili sadašnjih kraljevskih porodica. Laika, koji su prisustvovali Toledo VIII 653. godine, bilo je osamnaest, u poređenju sa preko pedeset biskupa.

Vizigotski zakon je postavio rimskog sudiju ili magistrata, rektora, na najniže mesto. Profesionalna pravosudna hijerarhija zamenjena je redom koji je bio poreklom vojnički, sobzirom da čak i komi izvršavaju obe dužnosti. Zakon nije ništa rekao o jednom važnom predmetu, vojnoj službi. Vamba je popunio prazninu u novembru 673. godine, samo nekoliko nedelja nakon što je suzbio Pavlovu pobunu. Njegovom "vojnom zakonu" prethodilo je upućivanje na pad patriotskog duha. Zahtevali su sve one koji su u vlasti, laici ili crkvenjaci, da odmah pruže kontingente saslušanjem neprijateljske akcije na udaljenosti od sto kilometara. Kazna za neuspjeh je bila konfiskovanje imovine, spadanje na ropstvo ili smrt po kraljevskom naređenju: sveštenstvo možda neće biti prognano. Jedva je iznenađujuće što bi ukidanje zakona trebalo da bude pitanje trenutka kod biskupa. Oni su se suprotstavili smrtnoj kazni i zahtevali od kralja da daje uverenje da se to ne bi trebalo primeniti pre nego što se sveštenstvu dozvoli da učestvuju u bilo kakvim pravosudnim kapacitetima u kojima se može pozvati smrtna kazna. Najteže kazne za sveštenike bile su otpuštanje iz manastira ili proterivanje iz crkve i osramoćenje na javnoj svečanosti; čini se da su manji nedostaci rešeni od strane biskupskog suda.

Vojno pravo daje još jedan pogled na latinizovanu gotsku hijerarhiju. Nakon tiufada ili milenijusa (thiufad or millenarius), dodaje gardingus i svaku osobu koja drži položaj u mestu ili okolini. Gardingus se pojavljuje po prvi put, označavajući se kao posebni članovi klase kraljevskog straže. Koristio je kao ispravno ime od strane episkopa Tuja, koji je prisustvovao veću Toledo IV, 589. godine. Sada je omogućio pristup plemstvu palate. Dama plemenitog porekla, Benedicta opisana je kao *ek gardingo regis sponsa*.¹²⁵ Stražari koji su podignuti od, ili za, Vamba su tako dovedeni do plaćanja od strane fiska (fisc). Ne postoje sredstva za izračunavanje troškova plemstva palate i profesionalne vojne klase poreznom obvezniku. Pratila ga je cena novih utvrđenja Toleda. Vambine zgrade su zabeležene u natpisu sačuvanom u kasnijoj Kontinuatoriji: na žalost ne kaže se gde je natpis bio postavljen. Većina postojećih zidova kraljevskog grada ponovo je izgrađena ili dodata u srednjem vijeku. Rast vojnih troškova zahtijevao je veće oporezivanje i bliži nadzor postojećih izvora. Zlatni trienti (novac) Vambe dolazili su iz samo pet kovanica, što odgovara provincijskim prestonicama, Toledo, Taragona, Sevilija, Kordova Patricia i Merida. Nijedna nije poznata ni iz Narbone niti iz Brage. U prosečnoj finosti (novca) je blagi pad, zahvaljujući prvenstveno varijaciji između primeraka iz iste kovanice. Miles je poznavao samo 131 novčića Vambine vladavine od osam godina, u poređenju sa 247 Recesvintove devetnaestogodišnje vladavine, ili 660 od desetogodišnje vladavine Svintile. Ništa manje značajno je činjenica da su od 131, 41 iz Toleda, a 46 iz Meride,

Str. 85. dva najveća vojna grada, a samo sedam iz Tarraconensisa, koji su podelili sudbinu gotske galijske: Gallaecia je takođe izgubljena.

Ograničenje kovačnica novca prema pokrajinskim i mitropolitskim prestonicama ogleda se u reformi episkopskih granica. Vambi se pripisuje preciznija definicija svakog episkopskog područja u Divisio Wambae, u kojem su prikazane četiri tačke u kojima je svaka eparhija dodirnula svoje susjede ili more. Očuvan je u mnogim rukopisima, nijedan nije raniji od dvanaestog veka, i dobio je apokrifni prolog. Mnoge od navedenih tačaka sada nisu prepoznate, budući da su udaljena i izolovana naselja daleko od biskupskog sedišta, ali one koje dodiruju more izgleda da su tačne. Različite promene nastale su iz lokalnih tumačenja

ili izmena koje pokrivaju autentičan original koji namerava da bude trajan.¹²⁶ Divisio varira u svojim verzijama. Broj biskupskog sedišta pod Sevilijom bio je devet, ali jedna verzija dodaje Tangier, vraća se u daleku prošlost. Gotska Galija ima šest do devet, Toledo sedam do dvadeset, Merida sedam do četrnaest i Braga osam do četrnaest. Na vijećima u Toledu prisustvo je bilo obavezno, ali je prihvaćeno izvinjenje za odsustvo od starog ili nemoćnog. Najveći broj koji je prisustvovao vijeću bio je 69 (III, 589), kada su neka sedišta imala dva biskupa, a svi nisu bili zastupljeni. Među optužbama koje su kasnije usmjerene protiv Vambe bile su optužbe da je stvorio eparhije gdje ranije nije bilo nijedne. Samo jedan slučaj je predstavljen kako bi se potkrijepila optužba: Steven, metropolit Merida, bio je obavezan da osvešta biskupa u Akuasu. Postoji više od jednog Akuasa, ali onaj koji je bio namijenjen bio je Akuas Flavias ili Chaves u Portugalu, u koji se episkop Hidacije povukao kada su Svevi okupirali Bragu. To nije bilo sedište ni ranije ni kasnije, ali se verovalo da čuva mošti Pimeniusa, pustinjskog oca čije aforizme najčešće citira sv. Martin. Verovatno je da oni koji su savetovali Vamba smatraju Chaves autentičnim sedištem.¹²⁷

Odbrambeni program Vambe pokrenut je pobunom Pavla, a ne nekakvom spoljnom pretnjom, osim u smislu da mu je prijetila secesija, što bi moglo dovesti frankovsku intervenciju. To se nije desilo, a Vamba je pažljivo poštedeo nekoliko Franaka. Jezik na kome je vojni zakon ispisan i utvrđenje Toleda izgleda da implicira da je sud predosećao unutrašnje poremećaje više od inostrane invazije. Čini se da sam Vamba nije pokazao posebnu brigu za pitanje judaizma ili želju crkve za konverzijom. U svom sadašnjem oslabljenom stanju, Grci nisu bili u stanju da intervišu, koliko god da su ostavljali sumnju na Gote.

Srednjovjekovni izvor, Hronika Alfonsa III, sastavljen prije 900. godine, kaže da je u vrijeme Vambe flota 270 Saraćanskih brodova napala špansku obalu i bila je poražena: svi su spaljeni ili potonuli. Ponavlja ga Lucas Tui (1239-49), ali inače nije zabeležen. Broj brodova se može zanemariti, ali hronika Alfonsa III ima informacije koje su sada izgubljene i ne koje ne trebaju biti odbačene tek tako. Muslimani su okupirali Aleksandriju od iznenadnog osvajanja Egipta u 640. godini. Kalifat je uspostavljen u Damasku u Siriji, a njihovi vladari kombinovali su hrabrost sa oprezom. Imali su prednost grčkih preobraćenika (converts), koje su zvali Rimljanima ili Rumima. Njihova zemaljska vojska je otpuštena obećanjem o pravednoj distribuciji plena, ali imali su striktnu zabranu da ne rizikuju na moru. Morska trgovina Antiohija bila je u opadanju, ali Aleksandrija nije bila samo međunarodna zajednica već vodeći trgovački centar Mediterana. Njeno ime obeležava grčkog osvajača čije je putovanje dospelo do Indije. Leontije, u svojoj grčkoj viti od Jovana iz

Str. 86. Aleksandrije (početak XII veka) primećuje da su njegovi trgovci stigli do Britanaca, gdje su razmijenili pšenicu za Kornevalski (Cornewall) lim. Grad je takođe imao poznatu biblioteku i bio centar učenja, čuvajući atinsku tradiciju filozofije. Grad je proizveo razne jeresi, a među njima i Ariusijuvu. Nedaleko u pustinji izvan Tebe, pustinjski očevi imali su grupu manastira. Bila je podložna muslimanima, iako je njihova vojna vlada bila u Kairu, "osvajač" ili Misr, Egipat. Istražili su unutrašnje puteve susedne provincije Tripolitanijske i Libijske, istinsku Afriku, njihovu Ifrikiju (Ifriqiyya). Njihove snage nisu bile velike i nisu bile uvek pobedničke. Njihovi istoričari, koji su pisali puno kasnije, nisu ni analisti niti prikupljači dokumenata, već se u velikoj meri oslanjaju na hadide, tradicije ili usmene račune učesnika, koje prenose oni koji su od priznate iskrenosti. Arapi su imali usmenu tradiciju poezije i pričanja, i nisu bili toliko zainteresovani za vlastitu istoriju pre učenja Muhameda ili u istoriju naroda koje su pokorili. Vizantinci nisu ni govorili o sopstvenim gubicima. Zapadno od Aleksandrije, jedini veliki trgovački grad bio je drevna luka Kartage. Grad je ostao grčki do kraja sedmog veka, bilo da je vladao iz Konstantinopola ili ne. U Africi, gradovi i sela i tribine berbera bili su hrišćanski.

Arapski istoričar ibn al-Athir (1160-1223) postavlja prvo osvajanje Tripolija u novembru 642.¹²⁸ Raniji pisac, ibn al-Hakam (802-891), kaže da je car Heraklijan postavio jednog Grgura da upravlja zemljom Afrike iz Kartage. Pobunio se, kovao sopstveni novac i rukovodio cijelo područje od Tripolija do Tangera, pre nego što je ubijen u borbi sa Arapima, koji su uzeli plen i novac od poreza da ostanu podalje.¹²⁹ Ibn Khurradabah (str.844) naziva Grgura patricijanom i kaže da je njegovo uporište bilo Sbeitla, Suffetula, grad Bizacena daleko južno od Kartage: pao je u 657. godini. Tek u 670. godini, Kairavan (Qairawan) je osnovan kao prednji kamp na granici Tunisa. Pod carem Konstantinom IV (668-683) vizantijska eparhija proširila se preko primorske Mauritanije u Ceutu, ali vlast Grka se nije proširila mnogo izvan luka i primorskih gradova. Mnoge berberske zajednice, ovde Murs (Moors), uživale su nezavisnost. Muslimanski napredak bio je sa kopna, ostavljajući Grke u sve slabijoj kontroli na obali. U kojoj formi i kada su ovi događaji došli do Vambinog saznanja je nepoznato. Bio je manje preokupiran od crkve ili trgovaca. Nije forsirao anti-jevrejsko zakonodavstvo, a njegov odbrambeni program bio je više usmeren na unutrašnju pobunu nego protiv stranog napada. Biskup Kvirik, koji ga je posvetio (consecrated him), umro je januara 680. Njega nije pratio ni Got ni Rimljanin, već monah koji je sastavio istoriju njegovog rata, Julian iz Toleda, rođen je kao hrišćanin, ali od konverznih roditelja. Njegova reputacija za učenje bila je gotovo velika kao i reputacija svetog Isidore, iako se naginjala na teologiju, a ne na klasičnu antiku.

IV Рекаред

Стр. 92. Извори за прве четири године Рекаредове владавине су добри. Јохан Бикларумски је наставио своју хронику до 590. године. Одредбе трећег сабора у Толеду, су обимне и информативне. „Животи епископа Мерида“ су, као увек, живахни и осветљавајући. Грегори од Турса и Грегори Велики су савремени сведоци највишег поретка. Када је Рекаред наследио оца између 3. априла и 8. маја 586. године, он је још увек био аријевац. Пошто Визиготи нису познавали било које наследно право у наслеђивању престола мислило се да је успео мирно. Одсуство ривала су делом заслуга због снаге и немилости његовог оца; али је и сам Рекаред показао значајну војну способност у Француској и вероватно се чинио пресудним кандидатом за престо по сопственом праву. Али мир није дуго трајао ни код куће ни у иностранству.

1. РЕКАРЕД И ФРАНЦИ

Наследио је опасну ситуацију на граници са Септиманијом; за франачког краља, Гунтрамна, и даље је представљао претњу за напад упркос његовом ОПАДАЊУ у Нимесу и Каркасон. Већ је дошло до новог инцидента на граници. Човек по имену Десидериус, на сопствену иницијативу, покренује још један напад на Каркасон; али након те победе убијен је изван градских зидина, а његови људи су били ПРЕБАЧЕНИ. Да ли се то догодило пре или после Рекаредовог доласка на престо, није сасвим јасно, али је у сваком случају повећало је напетост на француској граници Рекаред је настојао да се одмах помири са својом маћехом Гоисунтом, која је пре неколико година имала проблема са Ингундисом; и на њен савет је послао изасланике у исто време и Хилдеберту и Гунтрамну, тражећи мир. Хилдеберт, који је пламтео од жеље да освети своју сестру, сада се већ охладио, пристао је на мир; Визиготи су тако успели да неутралишу два од три франачка краљевства (са

Стр. 93. Чилпериком нису имали проблема). Али Гунтрамн, далеко од потписивања мира, одбијао је да се састаје са изасланицима и граница између његове територије и Септиманије била је

затворена. Одговор Гота био је успешан УПАД у долину доње Роне. У овом периоду је Рекаред постао католик и сада је послао друго посланство Хилдеберту и Гунтрамну. Хилдеберт се сложио да Рекаред није крив за оптужницу која је подигнута против њега за саучесништво у смрти Ингундиса - ово је, поприлично више него било каква разлика религије, било питање које га је више интересовало, у ствари, убрзо након његовог приступања миру, Рекаред је погубио Сисберта, атентатора на Херменегилда. Када су Готи понудили Хилдеберту 10,000 солида за уговор о савезу, он и његова мајка Брунхилда, која је такође дубоко размишљала о судбини Ингундиса, олако су прихватили. Изасланици су такође послати и да би их обавестили да је Рекаред спреман да се ожени краљевом сестром Хлодосиндом-уговор о браку са Ригунтхисом је одавно пропао, али су Хилдеберт и његова мајка рекли да се не могу сложити с тим без сагласности Гунтрамна.

Гунтрамов пријем посланства био је много мање прихватљив. Он је изјавио да не може веровати људима који су предали ИНГУНДИСА у заробљеништво, убили мужа ЊЕГОВЕ НЕЋАКЕ, и проузроковали да умре у иностранству. Када су 588. питали за брак Рекареда и Хлодосинде, рекао је да се не може сложити да његова нећака иде у земљу у којој је убијена њена сестра. Исте године, међутим, Хилдеберт је пристао на брак "пошто је сазнао да је тај народ тј. Визиготи, прешао у католичку веру ". То је била једина референца коју је било који од франачких краљева учинио ЗБОГ религије током ових дуготрајних и донекле мучних преговора; Запањујуће је да се религија помиње само када се расправљало о браку краљеве сестре. Истина, Рекаред их упућује на његово католичанство када тражи мир 587. године; али нема доказа да је ова молба имала икакву тежину код Франака

Стр. 94. када су размишљали о миру- јер су потписали уговор са Рекаредом док је био аријанац. Најзад, 589. године, Гунтрамн се окренуо против Септиманије. То је био последњи напад који су икада Франци покренули против јединствених Визигота, и био је тотални неуспех. Ако је век започео Визиготским поразом, завршио се победом толико пресудном да су Франци тек 631. године поново ушли у Шпанију, када их је значајна готичка странка позвала да то учине. Године 589., на челу са Клаудијем, војводом од Лузитаније, Готи су изненадили и поразили франачког генерала, Боса, на реци Ауде у близини Каркасона, убијено је око 5, 000 мушкараца, освојен франачки логор и узето више од 2.000 заробљеника. Св. Исидор, који је тада био младић и који је волео Франке колико год је Григори из Тура волео Готе, био је усхићен : "Ниједна победа Гота у Шпанији није била већа или чак једнака томе. " Размотрићемо касније контекст овог рата са шпанске тачке гледишта. Оно што је већ довољно јасно јесте да нема доказа за размишљање да је Гунтрамн имао религиозне или секташке мотиве било које врсте да нападне Септиманију, или да је религија играла било какву значајну улогу у неком од преговора франачких краљева са Шпанијом. Оно што Франци желе јесте пљачкање, слава , и Септиманија.

2. ТРЕЋИ САВЕТ У ТОЛЕДУ

Рекаред је прешао у католицизам око фебруара 587. године и крстио се у тајности. Папа Гргур I, након наводне конверзације са Леовигилдом, каже да је умирући краљ похвалио Рекареда за Леандера од Севиле тако да би бискуп могао да сарађује са њим као што је сарађивао са његовим братом Херменегилдом. Његов брат је заслужан за то што је помогао Рекареду да приведе многе у груди Бога Свемогућег; и Грегори је сматрао да се све ово није могло постићи "да краљ Херменегилд није умро за истину ". Шпанац није тако мислио, или бар није то рекао у јавности. Без обзира на

његове личне мотиве за промену вере, Рекаред је одржао три прелиминарна састанка пре одржавања Трећег сабора у Толеду. Назвао је састанке "бискупи његове

Стр. 95. вере", на којима је предложио да се упознају са католичким бискупима да би схватили која је права вера. Затим је одржао заједнички састанак аријанских и католичких бискупа, на којима су расправљали, Рекаред је истакао да није било чуда о лечењу аријанских свештеника и подсетио на то како је у време његовог оца, аријански бискуп преузео да излечи слепог човека али није успео. Каснији догађаји су показали да краљ није осећао што и већина аријанских бискупа са њим на састанку. Али је притискао. Коначно је одржао састанак католичких епископа без аријанаца, на којима је он био је уверен у истину католицизма, помазан је уљем (кризмом), и придружио се католичкој цркви. Чак и пре почетка Трећег сабора, Аријанске цркве и њихова имовина су пренете на католичку цркву. Очуван је натпис из цркве Св. Мари у Толеду који гласи : "У име Бога црква Св. Мари је посвећена католичанству (in catolico) 12. априла у првој години владавине нашег господара, најславнијег краља, Флавијус Рекареда, 625. године [шпанског] доба ", то јест у 587. години. Речи „ in catolico“ су биле тема дискусије. Обично се подразумева "на католичку основу (земљу)", али је тешко поверовати да је краљ или митрополит, Еуфимијус, сматрао је да је потребно забележити да су посветили католичку цркву на католичкој локацији. Али је такође тешко да су Аријанци дозволили главној цркви у главном граду своје области да остане у католичким рукама током шестог века; натпис вероватно обележава поновно успостављање католичке цркве над оним што је годинама било аријанско. Када су се бискупи поново састали у Толеду, краљ је издао прелиминарно писмо у којем је прогласио крај забране на католичке саборне састанке. Бискупи су онда одложили одлуку након три дана поста. Коначно, 8. маја 589. састали су се на првом заседању, док је краљ седио међу њима као

Стр. 96. Константин међу својим епископима у Никеји. Након молитве изјавио је да је његов лични прелазак у католичанство постао познат "не много дана након смрти нашег оца". (Заправо, прешао је у католичанство десет месеци након Леовигилдове смрти.) . Он је наредио нотару да прочита изјаву коју је написао својом руком, у којој је анатематизовао Аријевце и њихово учење и ОЗВАНИЧИО доктрине сабора у Никеји, Цариграду, Ефесу и Халкидону. Подсетио је бискупе да је због Католичке цркве победио познату нацију Гота, који су се досад држали одвојено од цркве због слабости њихових учитеља. Штавише, Свеве, који су били у јереси због кривице другог (мислио је на свог оца), је повратио истини. Оно што је сада било потребно обема нацијама је било упућивање у истинску веру, јер је њихово незнање било погрешно (забрињавајуће). Он и његова краљица Бадо- којом се венчао непосредно пре тога-потписали су документ. Сабор је гласно аплаудирао и клицали су слогане у част Бога и Краља.

Затим се један од католичких претпостављених обратио бискупима и осталом свештенству, као и водећим готским племићима који су напустили Аријево учење, тражећи од њих да наведу своју вероисповест и осуде Аријанизам са свим његовим догмама, правилима, службама, њиховим заједницама и књигама. Након тога је осам бискупа који су одбацили аријанство, четири визиготска и четири свевска, заједно са другим свештеницима, а пре свега најзначајнијим Визиготским племићима, анатематизовало Аријеву јерес у облику двадесет три ставке. У једној од ових ставки (број 18) се осуђује „ непримерена књига коју смо објавили у дванаестој години владавине краља Леовигилда“, то је, изјава издата након Леовиглидовог аријанског синода 580. године. Они су такође анатематизовали било кога ко је негирао да је Христ рођен од Бога и да је био једнак и једносуштан са Њим; свако ко је негирао да Свети Дух исходи од Оца и Сина и да је вечан и једнак

с Њима; свако ко је тврдио да су Син и Дух Свети инфериорни у односу на Оца и да нису једна суштина, свемогући и вечни са Њим; ако

Стр. 97. било ко одреди Сина за почетак у времену; свако ко није искрено осудио Веће у Риминију, које је дуго пре овог сабора било основа веровања Улфиле (чије име није помињано). Ове и друге анатеме заједно са верским одредбама у Никеји, Цариграду и Халкидону, потписали су осам биискупа (од којих сви носе германска имена), неодређени број свештеника и ђаконa и низ *viri illustres* (познати), од којих је само пет именовано - Гусинус, Фонса, Африла, Аила и Ела - нагони нас да мислимо да их је било још поред наведених.

Онда се краљ други пут обратио сабору (већу). У свом уводном говору, нагласио је потребу за тачношћу учења нове вере од стране свештенства. Предложио је да се у краљевство уведе оријентални обичај при којем је скуп наглас и једногласно рецитовао Константинопољску веру пре Господареve молитве коју је изговарао у свакој прилици када је заједница славила. Људи би се лако нагињали да верују у оно што често понављају, и нико се не би могао изјаснити о непознавању истинитости вере. Овај предлог су бискупи прихватили у другој од двадесет три дисциплинска канона за које су се даље сложили, током дугог периода владавине Аријанства црквена дисциплина се погоршала (и то не само у вези именована бискупија).

Седамдесет два бискупа потписало је одредбе Савета, лично или путем пуномоћника; а скуп се завршио са изјављивањем захвалности од стране Леандера од Севиље, који је заједно са Еутропиусом, опатом манастира Сервитанум, а потом и бискупом Валенсије био водећа фигура на Савету. Завршни говор Леандера се односио искључиво на духовне ствари: далеко од похвале краљу или било каквог израза захвалности краљу, чак га није ни поменуо. И током целог Савета није рекао ни реч о Херменегилду, без икаквих препорука, избегавао их је и скривао, ништа није поменуо о његовој трагичној каријери или чињеници да је умро храбро ради вере.

Стр. 98. Веће није донело одлуку о статусу Аријански свештеник који су прешли у католичанство; и то је само 633. Године, када су шпански бискупи донели одлуку о онима који су били крштени "у јереси" да су били не квалификовани за бискупије. Осам бивших аријанских биискупа који су потписали порицање такође су потписали и двадесет три дисциплинска канона као католички бискупи. Дошли су из седам градова, двојица од њих седам су била из Валенсије; и за пет од ових седам градова католички бискупи већ су били именовани, тако да је на крају Савета био двострук број представника из Туја, Луга, Опорта и Тортоса, и трострук број представника из Валенсије (Мурила, Убилигисклус и католички римски град Целсинус). Изгледа да бивши аријевци, нису имали поверења да наступају сами; али из неког разлога ниједан њихов колега није постављен у Барселони, коју је представљао само бивши аријевац Угнус (чудно ипак су два биискупа, Стефан и Петар, потписали за Илиберис и нема доказа да је било који од њих бивши аријевац). На Барселонском већу, који се састао 599. Године Угнус је још увек потписивао за Барселону, док је Тортоса још увек представљана од стране два бискупа који су потписали у Толеду, католички римљанин, Јулијан, и бивши аријевац Визигот, Фруисклус. Двадесет три дисциплинска канона подразумевала су значајне уставне новине. Католички биискупи који су већали у Толеду 589. године постали су блиско повезани, није познато да су њихови аријански претходници били, по питању законодавства световних питања. На подстрек краља или након консултација с њим, чак можда и без консултације, објавили су одлуке о питањима која се нису могла описати у потпуности као црквена. Њихова одлука није сама по себи имала снагу закона, већ је постала закон када је

краљ објавио свој "Едикт о потврди Већа", у којем је поставио казне за оне који нису поштовали акте Савета. Казне у случају "високо часних особа" биле су конфискација половине њихове имовине од стране Благајне (ризнице), а у случају "инфериорних особа", изгнанство и губитак читавог имања. Бискупи су одлучили, иако је пракса цркве генерално била да одржава провинцијске синоде два пута годишње, једном би

Стр. 99. било довољно у Шпанији, због сиромаштва шпанских цркава и велике раздаљине, уколико се синоди састају само једном годишње –овај уступак је 517. године Шпанији дозволио папа Хормисдас- место сусрета одлучује митрополитски бискуп. Ово је била чисто црквена одлука и била је у њиховој надлежности; али су даље навели да, у складу са наредбом Рекареда, локалне судије (iudices locorum) и службеници ризнице (actors fiscalium patrimoniorum) треба да се појаве на провинцијском синоду њихове покрајине 1. новембра сваке године. Бискупи би им давали упутства како да поступају правично са људима и не би им дозвољавали да оптерећују порезне обвезнике са транспортним услугама (angariae) или прекорачењима corvees . Према краљевом савету, бискупи су деловали као надгледачи судија и требало је да пријаве изнуде краљу. Рекаред је одлуку испратио законом у којем је прогласио да бискуп који је знао за неумереност судија и службеника, а није пријавио краљу морали би да надокнаде губитке из својих џепова које су претрпели потлачени. То нису били само нејасни и побожне подстицаји. Бискупи су ишли да упознају званичнике и преживео је један документ са таквог састанка одржаног 4. новембра 592. године. Овај документ је писмо које су бискупи из финансијског округа Барселона (Артемиус од Тарагона, Софонијус од Егара, Јохан од Герона, хроничар, и Галан из Ампурија) рачуновођама именованим од стране рачуновође очевине(Count of the Patrimony). Бискупи су изразили своју сагласност за стопе у којима ће пшеница и јечам бити замењени за злато (8 siliqua per bushel, together with 1 siliqua each to the 2 numerarii to cover their costs, and 4 siliquae to cover inevitable losses and price changes, in all, 14 siliquae for each bushel). Бискупи су напоменули да су их званичници питали за њихову сагласност "у складу са обичајима" . Очигледно су овакви састанци одржавани пре 592. године и истичу да ако било који од службеника неког numerarii (рачуновођа) да више од тачно договорене суме, мора бити кажњен, а вишак се враћа онима којима је грешка учињена. Јасно је да су бискупи извојевали врло одлучну и специфичну

Стр. 100. контролу над финансијским службеницима централне владе. Колико дуго су ови састанци наставили да се одржавају, не знамо.

Још један изузетан упад у грађанска догађања од стране свештених лица која су се састала у Толеду био је забрањен без икаквог упућивања на краља. Ако је свештеник живео са женом која је довела до "злогласног сумње", он би био одвојен од ње и кажњен према канонима. Да уведе такву црквену казну лежи у нормалној надлежности бискупа; али су донели одлуку да бискуп жену у овом питању треба продати у ропство и њену цену дати сиромашнима. Ова важна пресуда је такође постала закон, наравно, када је Рекаред објавио његов Едикт о потврдама. Године 590. после Трећег сабора, бискупи из Бетике су у неким случајевима били немарни у спровођењу правила. Први Сабор Севиље, стога, усвојио је да ако свештеници, ђакони и други игноришу немарност свог бискупа, краљевске судије морају ухапсити жену у горе наведеном питању. Савет је отишао толико далеко да је изјавио да се судије морају заклети бискупу да неће вратити свештенику ниједну жену коју су одузели од њега јер је имао недозвољене ствари с њом; и ако судије врате такву жену били би екскомунцирани. Поново су нагласили да жена мора бити продата.

Уз Рекаредову сагласност бискупису на Трећем сабору екскомуницирали сваког ко би приморао удовице и девице да се венчају ако су желеле да сачувају своју чедност. Краљ је потврдио правила бискупа у посебном закону. Он је изјавио да нико не треба да венчава девице, удовице или покајнике који су своју чедност заклели Богу, чак и када они сами пристану. Казна за обе стране је губитак имовине доживотно изгнанство. Закон је требало да спроводе не само судије, већ и бискупи, и ако су судије или бискупи занемарили да га изврше били су обавезани новчаном казном од најмање 360 солида. Ово потпуно ново гледиште да је бискуп у равни са судијом у спровођењу световних закона у бискупијама, чини да у даљем бискуповом деловању постаје правило да двоје делују заједно у тражењу и сузбијању паганизма и заустављање популарних плесова

Стр. 101. и погрешних песама које су често срамотиле хришћанске празничне дане (дане поста). Рекаред је био тај који наредио судијама да се придруже бискупима у истраживању и кажњавању случајева чедоморства.

Поново, продужени недостатак црквене дисциплине која је превладала под аријанским краљевима омогућила је свештеницима да игноришу своје бискупе и туже једни друге на јавним судовима. Сада је одлучено да ће они који то буду чинили у будућности изгубити свој случај и биће изопштени тј. екскомуницирани. Бискупима у Толеду није било потребно да консултују Рекареда пре него што су донели овај закључак. Даље, на предлог Већа, Рекаред је упутио бискупе како да доносе одлуке о Јеврејима, која је имала за резултат да се по први пут у шпанској историји присилно преобраћају Јевреји тј. у одређеним околностима било је законито.

Оно што је најупечатљивије је то што је ово драматично повећање моћи бискупа у грађанском законодавству значајано повећало утицаја Хиспано-Романа на владу земље; и тада и кроз даљу историју Визигота огромну већину бискупа чинили су Римљани. И ова канонска одредба већа, који је потврђен краљевским актом, наставила је да се практикује до краја визиготске историје.

3. Аријанска Реакција

Nisu svi Аријанци кралјевства прихватили конверзију кralја и племића без борбе. Само четри Визиготских бискупа (at most, највише четри, више није ☺) су се одrekli svog аријанизма на Трећем вјећу; иако не знамо број аријанских бискупија у Шпанији, не може се сумњати да су ове четри биле само мали део од укупног броја. Судбина епископа и другог свеštenства, Галиције и остатка кралјевства, која су odbili да одустану од svog аријанства, непозната је осим у три случаја (Sunna, Athaloc и Uldila) која ћемо се ускоро позабавити. У ствари, између времена Реццаредове личне pretvorbe (preobraćenja, конверзије) 5. фебруара 87 и отварања великог Вјећа 5. маја 89. године, кralј је морао да се бави једним бунтом и двема заверama против njegovog живота.

Стр. 102. Једну заверу је предводио аријански епископ Merida, онај исти Sunna koga је тamo poslao Leovigild у 5 8z (?). Njemu су се придружиле и многи veoma богати Визиготи, неки од njih су коми *civitatis*, а заправо велики број католика. Naш аутор каже да је "Sunna ubedio неке од Gota који су били племенити и изузетно богати. . . и раздвојио их заједно са безбројном мноштвом vernika из редова католика и crkava Katoličke crkve ", и навео их да учествују у завери. Коми су били Gotи који су постали католици, а који су се сада вратили у аријанизам. Велики број људи који су их пратили, међутим, били су католици у целом свету и никада нису били Аријанци. Према једном ауторитету, циљ завереника био је убиство Masone из Meride; и не морамо сумњати да је то њихов примарни циљ. Према другом извору, међутим и његова поузданост не може бити доведена у питање, крајњи циљ Sunne и два мушкарца по имену Segga и Vagrila, обојца Gota, требало је да сруше samог kralја.

Kada je zavera srušena, Reccared je kaznio Seggu odsekaвши mu ruke pre nego što ga je odveo u Galiciju. Amputacija ruku bila je retka kazna u Vizigotskom zakonu, ali postoji neki razlog za razmišljanje da je to bila kazna uzurpatora, tako da izgleda da su zaverenici namjeravali da postave Segga na prestolu. U svakom slučaju, zavera je bila izdata od strane Viterika, koji je trebao postati kralj Španije 603. godine nakon ubistva sina Reccareda. Claudius, duk Lusitanije, bez problema ga je srušio. Rang i dosije zaverenika bili su lišen njihovog imanja i njihove službe i poslani su u progonstvo. Vagrila je uspeo da pobegne iz zarobljeništva i zatvori se u crkvi sv. Eulalije. Kada je Klaudije pitao kralja šta da radi sa njim, Reccared odgovorio da će on, njegova porodica i njegova imovina postati vlasništvo crkve sv. Eulalije; ali je Masona velikodušno oslobodio njega i njegovu porodicu i vratio mu imanje. Što se tiče vladika, Sunna, Reccared je ponudio da ga imenuje za biskupa nekog drugog grada ako bi prihvatio katoličku vjeru. Ali Sunna je ponosno odbio i proglasio sebe

Str. 103. spremnim da umre za arijanstvo. Stoga ga je proterao iz Španije, otišao je u Mauretaniyu i napravio mnoge konverzije u Arianizam tamo pre nego što je umro. Crkve, zajedno sa svojim prihodima, koje je Leovigild predao Sunni u Meridi, sada su vraćene katolicima.

Ranije u 89. godini, pre nego što je Treći savet otvoren u maju, otkrivena je druga zavjera. Kraljica, Goisuintha, udovica Atanagilda i Leovigilda, podstakla je Hermengilda da se pobuni u 579. godini. Kasnije se pomirila sa Reccaredom i savetovala ga da postigne sporazum s franačkim kraljevima. U vreme kraljevske konverzije, ona i jedan arijanski biskup zvani Uldila (ili Uldida) odmah su priznali njihovo prihvatanje katolicizma, ali su ubrzo otkriveni ne samo da su se vratili u arijanzam, već i da planiraju da zbacе Reccareda. Uldila je poslan u izgnanstvo, a Goisuintha je umrela. Scena njihovih aktivnosti nije poznata, ali verovatno je kraljica živela u glavnom gradu, a ako jeste, Uldila je jedini poznati arijanski episkop Toleda.

Kada je Reccared poslao vest o njegovoj konverziji u Septimaniju, u Narbonu je došlo do ozbiljnog incidenta. Dva bogata i plemenita COUNTS nazvana Granista i Vildigern, zajedno sa arijskim episkopom, Athalocom i mnogim drugim Arijanima, podigli su pobunu "protiv katoličke vere" i imali su za cilj da zbacе Reccareda. Zatražili su pomoć od franačkog kralja Guntramna i doveli "beskonačnu mnoštvo" Franaka u Septimaniju. To je bila vojska Boso. Do sada od izbora svojih saveznika na sektaškim osnovama, Guntramn je intervenisao u Septimaniji kako bi pomogao Arijancima! Kada je napadače pokrenuo Klaudije, koji je već srušilo Sunnu, pobuna je propala, mada ne pre nego što su mnogi katolici ubijeni. Athaloc je umro prirodnom smrću; sudbina drugih pobunjenika nije zabeležena.

Četvrti revolt, koji je predvodio Argimund, duk provincije i član kraljevog cubieulum (King's cubieulum), izbio je nakon što se Treće vijeće zatvorilo. Njegov cilj bio je da odvede i ubije Reccareda i kruniše Argimunda na svom mestu. Ali u ovom slučaju nema dokaza da su zaverenici imali nameru da obnove arianizam.

Str. 104. Zaplet je bio otkriven, a Argimund je pretrpeo dekalvaciju (kazna) i desna ruka mu je bila odsečena Sada, u vladavini bilo kog drugog kralja šestog veka Španije za toliko pobuna i zavera protiv prestola ne postoji paralela. Ipak Arianski protest protiv konverzije, iako ga vode pripadnici plemstva i podržani od strane nekog ranga i dosijea stanovništva, izgleda iznenađujuće slab i poludesan. U samoj Španiji, odvojeno od Narbonezije, protest je pokrenula šaka biskupa i bogatih muškaraca; ali je većina gotskog stanovništva, izgleda, stajala na stranu i prihvatila novi poredak stvari s toliko malokalističkim protestima da bismo se još jednom pitali da li mnogi od njih još nisu postali katolici pre 589 i da li mnogi od onih koji su ostali Arijanci možda nisu bili zbunjeni i zastrašeni od Leovigildovih radikalnih koncesija ka

katolicizmu. Ali ono što je još primjetnije jeste to što su i španski i septemanski katolici pomagali protestu gotskih arijanaca.

Rekared je počeo odjednom da pali arijanske knjige, politika u kojoj je bio isuviše uspješan, jer nijedan gotički ili arijski tekst nije preživio u Španiji. (Nije bio prvi germanski vladar koji je naredio sagorevanje knjiga: preduhitrio ga je kralj Vandala, Huneric, koji je 484 naučio praksu od rimskih imperatora.). Rekared je zabranio Arijanima zapošljavanje u javnoj službi, a nasilna konverzija Arijana nije bila nepoznata: da je Agila, koja razgovarao sa Grgurom Turskim tako toplo, a ipak toliko tolerantno, u ime Arijanizma prisiljen da uđe u katoličku Crkvu. Arijska crkvena organizacija je bila potisnuta; i ova represija od strane kralja i biskupa bila je uspješna, jer nakon vladavine Reccareda više se ne čuje za Arijanice u Španiji.

Str. 105.

4. Konverzija u Katolicizam

Nema razloga misliti da su se snage koje su suprotstavile jedne drugoj tokom pobune Hermenegilda bile uglavnom sastavljene od Gota sa jedne strane i Rimljana sa druge strane. Postoje eksplicitni dokazi da su Goti podijeljeni pobunom; i nema nikakvih dokaza da je rimsko stanovništvo bilo uključeno u vojne akcije pobune. Sa druge strane, pobune arijskih episkopa, Sunne i Ataloka podržali su katolici, a za te katolike centralno pitanje nije bilo religiozno uopšte. Oni su bili spremni da se bore i ne umru, ali ne, čini se, na vjerskoj osnovi. Bili su spremni da se pridruže Arijskim biskupima u borbi za arianizam protiv katoličkog kralja koji je pokušavao da instalira katoličanstvo. Kako onda da karakterišemo odlazak opozicije Rekaredu? Jasno je da su unutrašnje borbe vladavine Leovigilda i Reccareda bile složenije od neposredne borbe između katolika i arijanaca.

Leovigild je pratio opštu praksu vizigotskih arijanaca kada je katoličanstvo nazvao "rimskom" religijom, dok je arianizam bio "naš". To jest, u nečijim očima, borba između arijanstva i katoličara bila je i borba između Vizigota i Rimljana. Štaviše, jedina dva Španca koja svakako znaju da su oštećena od strane Leovigilda zbog njihovog vjerskog mišljenja su bili dva Vizigota koji su se uzdigli na važne položaje u Katoličkoj Crkvi. Tačno je da kralj nije zabeležen da je uopšte preduzimao korake protiv visigotskih katolika uopšte: nije se suočavao, na primer, sa Teodorikom i Ermanrikom, koji su bili Vizigotski katolički biskupi 589., ipak to mogu biti posledice jednostavno njihovog nedostatka razlike i uticaja ili pak naš nedostatak znanja. Opet, neprikosnoveni niz pobuna protiv Reccareda (iako su katolici učestvovali u njima) imali su suštinski, mada ne isključivo Vizigotski karakter, jer su njihovi lideri bili Vizigoti, dok je rimljanin nazvan Kludijus, koji je potisnuo zaveru u Meridi i pobedio franačke osvajače Septimanije kada su došli da pomognu arijskim pobunjenicima. Ima malo mesta sumnji da su neki Vizigoti videli događaje ne samo kao borbu između Arijanizma i katolizma, već i, a možda i uglavnom, kao sukob između

Str. 106. Vizigota i Rimljana. Pobjeda katolicizma bila je u određenom smislu poraz za vizigotski element u stanovništvu Španije; ili u svakom slučaju tako moglo smatrati kod značajnog broja, mada ne i kod svih, Vizigota. Shodno tome, nije nerazumno pretpostaviti da je Leovigild napao Jovana Biklarumskog i Masona iz Meride ne zato što su bili katolici, već zato što su bili Vizigoti koji su prešli u katoličanstvo. Nema dokaza da su na bilo koji način povezani sa Hermenegildovom pobunom (mada Masona teško da je nije podržavao), ali su u kritičnom trenutku bili u Leovigildovim očima izdajice prema gotskom cilju. Ako ovo nije tačno tumačenje Leovigildovih postupaka, zašto nije preduzimao nikakve mere protiv katoličkih Rimljana, a posebno istaknutih katoličkih rimskih episkopa? Zašto se nije kretao protiv Leandera Seviljskog (ako je tada bio u Španiji) ili protiv Eufemiusa, Mitropolita Toleda, ili protiv Eutro piusa, opata manastira

Servitanuma, koji je bio aktivan na Trećem Vijeću? Da li je njegov cilj bio da se uopšte primeni ofanziva protiv katolicizma, zašto je on ograničio svoje pažnje na dva Vizigota i dva nevažna sveštenika iz frankovskog kraljevstva?

Činjenice se teško mogu objasniti, s obzirom na to da je religiozna vera rimskog stanovništva, koja je jedva bila uključena u revolt Hermenegilda, imala mali interes za Leovigilda. Nije želeo da je promeni. Vizigotska arijanska crkva nije proseritizirala (nije se konvertovala); i nije moglo biti mnogo slučajeva prisilnog preobraćanja katolika ili katolika koji su svoju decu krstili kao Arikance. Naprotiv, Arianici su učinili tranziciju iz Katolicizma u Arijanizam teško insistirajući na tome da se dođe do prekrštavanja kao preduslova. Oni nisu mogli biti svesni koliko su se katolici toplo osećali po tom pitanju. Vijeće Lerida je preduzelo stroge mjere protiv povređenih, a tek nedavno je Ingundis uložio snažni prigovor na krštenje po drugi put. Treće Vijeće nešto kasnije nije obratilo pažnju na pitanje: biskupi koji su se odrekli Arianizma bili su obavezni da anatemizuju sve koji vjeruju u prekrštavanje. Vizigoti, u stvari, nisu željeli rasprostiti arijanizam među hepano-romanima, baš kao što je Teodorik Veliki obeshrabrio pretvaranje Rimljana

Str. 107. u Arijanice u Italiji. Razlog za ovo je verovatno bio da bi, ukoliko bi mnogi Rimljana ušli u Arijsku crkvu, razlika između Vizigota i Rimljana bila bi zamagljena u jednom glavnom poštovanju, a kraljevi su smatrali da je neophodno održati razliku oštro i jasno. Ovo nije u saglasnosti s činjenicom da je Leovigild pokušao konvertovati Suita iz Galicije. Svevi su bili Germani, i bilo je protiv Rimljana to što su Vizigoti želeli očuvati svoj društveni identitet. Katoličanstvo je bila rimska religija, a arijanizam je religija Gota; i tako treba ostati.

Ali u tom slučaju, šta je sa Leovigildovim sinodom petorice? Sinod je ponudio da prihvati katolike u Arijanskoj crkvi bez ponovnog krštenja: polaganje zakletve bi bilo dovoljno ako bi se konvertor primio od zajedničkog arijanskog biskupa i dao slavu Ocu kroz Sina u Svetom Duhu, oblik Glorije koji je zabranio Treće Vijeće. Ponekad se smatra da je to bio pokušaj slabljenja katolika, i rimskih i gotskih, u Hermenegildovom logoru. Ali, ako Rimljani nisu bili u suštini u vezi sa Hermenegildom, to ne može biti upravo slučaj. Ništa što znamo ne pokazuje da je Leovigild ili bilo koji od drugih arijskih kraljeva Španije ili bilo kog varvarskog kraljevstva čak bio odvojeno zabrinut za bilo koji plan da ove rimske pojedince konvertuje u arijanizam. A ako je Leovigildov bizarni plan izgradnje jedinstvene poluarijanske crkve Španije, koja bi uključivala i Rimljane i Gote, šta bi trebalo da bude jezik liturgije? Da li bi Goti predali svoj maternji jezik? Ili je kralj mislio da će Rimljani obožavati na gotskom jeziku? Sinod petorice, tada, bio je zabrinut samo za Gote i tako: Leovigild je preusmerio svoju propagandu Hermenegildovim vojnicima, koji su bili skoro svi Goti. Smatrao je da je dužnost svih Vizigota da prihvate kompromis sa arijanstvom koji je sada ponudio njegov sinod. Tako je kralj pokušavao da postigne kompromis, između Arijanaca Vizigota i katoličkih Rimljana, ali između Arijana Vizigota i katoličkih Vizigota, dok je konverzija takvih ljudi kao Vincentija, biskupa iz Saragosa, bila sporedna.

Ako je to tačan zaključak, čini se da broj Vizigota koji su već postali katolici

Str. 108. pre 580 je bio značajan. Malo smisla bi imalo menjati Arijanu dogmu u osnovnim aspektima samo da bi pokrili predanost Jovana i Masone i gomile drugih. Mnogi Vizigoti su podržali Hermenegilda u Sevilji 579. godine; i Leovigildove akcije naredne godine moglo bi se objasniti pod pretpostavkom da su ovi ljudi pratili princa ne samo u pobuni već i u Katoličkoj crkvi. Na ovoj hipotezi, Leovigildova politika tokom njegove vladavine bila je dosledna: nije imao nikakvu kikotačku želju da ujedinjuje Gote i Rimljane u jedan narod ili da ih dovede zajedno u jednoj makedonskoj Crkvi, ali je želeo da goti budu jedinstveni entitet protiv Rimljana.

Zašto su se Reccared i njegovi sledbenici konvertovali? Ako je to zbog toga što su značajan broj Gota koji su podržavali Hermenegilda zapravo postali katolici, onda je Reccared produbio tendenciju u 589. godini koja je stekla značajne osnove među svojim ljudima u poslednjoj deceniji ili dve. Ali ako to nije slučaj onda ne možemo razumeti njegove motive. Ni on, niti jedan od njegovih bliskih saradnika nije ostavio nikakav dokument koji bi bacili svetlost na to. Ono što znamo je da je on, za razliku od oca, pokušao da dovede dva naroda koji su naselili svoje kraljevstvo korak bliže jedinstvenom administrativnom sistemu. Osim religioznog ujedinjenja, uvodi i novi princip u zakon; jer su sva tri njegova postojeća zakona imala za cilj da vezuju Gote i Rimljane. Do sada su Goti živeli pod gotskim zakonom i Rimljani pod rimskim zakonom, kako je navedeno u Alarikovom Breviarijumu; i svaki marpd ke imao svoje sudove. Rekaredov treći zakon je prva indikacija zajedničkog REICHSRECHTA univerzalnog stavljanja u okviru kraljevstva. I trend koji je započeo u zakonodavstvu nastavlja se! dok je Recesuint ukinuo rimski zakon u potpunosti oko 654. godine: Leovigild je bio poslednji kralj koji je donosio zakon samo za Gote. Još jednu promenu nije diktirao nijedan kralj. Arheologija je pokazala da se period pretvaranja u katoličanstvo poklapa sa konačnim napuštanjem starog gotskog oblika haljine, nestankom tradicionalnih "gotskih" broševa i kopčo, kraj običaja sahranjivanje robe zajedno sa mrtvima i početak vremena kada se utjecaj istočno-rimskih zanata snažno osjeća među gotima Španije: u nalazima

Str. 109. iz sedmog veka germanski element je skoro nestao. Romanizacija kraljevskog dvora i uvođenje vizantijske svečanosti od strane Leovigilda brzo su praćeni uspostavljanjem rimske religije kao zvanične religije države. U ovom periodu Goti su napravili frapantan korak ka apsorpciji od strane Rimljana. Gubitak njihovih tradicionalnih običaja, zajedno sa novom moću koju su katolički episkopi stekli pod Reccaredom, sugerišu da je period 586-601, vladavina Reccareda, uopšte bio u tendenciji da podiže Rimljane na nivo Gota i da liši Gote na neki način njihovog privilegovanog položaja u zemlji. Ako bi Vizigoti zadržali bilo kakvu privilegiju u budućnosti, morali su to učiniti u političkoj sferi i političkim metodama. I to su učinili.

Potpuno objašnjenje pretvaranja Vizigota u katoličanstvo, onda, prikazuje to kao deo širokog poteza ka Romanizaciji kraljevstva koje se dogodilo u vladavini Arijana Leovigilda, kao i katoličkog Reccareda.

5. Kraj Vladavine

Posle završetka Trećeg saveta, Leander je pismu papi Grguru Velikom rekao, između ostalog, o karakteru Reccareda i njegovoj konverziji u katoličanstvo. Pismo nije preživelo, ali Grgurov odgovor na to, od aprila 591. godine (najmanje dve godine nakon velikog Savjeta i četiri godine nakon lične konverzije kralja), naglašava da je ono što je sada potrebna još veća opreznost o budućnosti kralja kako bi se osiguralo da kralj nastavi pravim putem. Međutim, Reccared nikada nije omanuo. Intenzivno se interesovao i u najmanje detalje o životu Crkve. Tako mu je pismo uputio monah po imenu Tarra koji je bio prognan iz manastira Cauliana kod Meride nakon što je optužen za udruživanje sa prostitutkom. U ovom pismu, koje je napisano u stilu prevelike nejasnosti, Tarra energetski je protestovao svoju nevinost kralju: nakon smrti njegove žene nije poljubio nijednu ženu u celoj Lusitaniji. Da li ga je Reccared oslobodio, ostaje nepoznato, ali pismo je dokaz, ne samo njegovoj žudnji za održavanje

Str. 110. Moralnosti sveštenstva i monaha, nego takođe i spremnost da se zauzima za pojedinačne slučajeve. Njegova pobožnost je ilustrovana i njegovim darivanjem zlatne krune u svetište blagoslovenog Feliksa u Geroni, koja je dugo nakon njegove smrti, korišćena za krunisanje uzurpatora.

Postoje dokazi da je ponekad obavljao imenovanja za prazne biskupije; ali izgleda da njegovi kandidati nisu baš uvek bili mudro izabrani. Episkop Agapius je predstavljao Kordobu na Trećem savetu u Toledu i na Prvom savjetu u Sevilji i nedavno je umro u 619. godini. Pošto je direktno prebačen iz javne službe u njegovo biskupsko sedište, njegovo imenovanje je vjerovatnije bilo zbog Rekareda nego zbog Leovigilda. Pošto nije imao iskustva u manjim crkvenim službama, njegovo neznanje crkvene discipline bilo je toliko duboko da je dozvolio svojim sveštenicima da osveštaju crkve, a on je rasveštio i proterao sveštenika Fragitanusa bez konsultacije sa svojim provincijskim sinodom. Episkopi na Drugom savjetu u Sevilji su na njega ukazali na veoma neprijatan način.

Sam Rekared nije pisao Papi sve do nekada u periodu 596-9. Moguće je da je njegovo dugo odlaganje bilo zbog njegove sumnje na bliske odnose između Papstva i Istočnog rimskog carstva. On je rekao Papi da je imao nameru da piše u vrijeme njegove konverzije, ali nije mogao zbog pritiska obaveza. Tri godine nakon što je postao katolik, poslao je u Rim opate nekih španskih manastira koji su davali poklone i viest o njegovom spasenju; ali su se nasukali u blizini Marseja i vratili se u Španiju bez ikakvog dosega svog odredišta. Sada je papi poslao zlatnu, gemadornovanu posudu u ruke papinog izaslanika koji je bio u vizantijskoj pokrajini u Malagi. Papa je odgovorio avgusta 599. godine u dugom pismu u kojem je sa entuzijazmom pohvalio kralja za spasenje mnogih duša.

U toku pisma spominje zakon koji se Rekared usmerio protiv Jevreja. Jevreji su pokušali podmititi kralja s sumom novca da povuče zakon, a papa je zadovoljan

Str. 111. što je kralj odbio da bude podmićen. Sad, i dalje imamo tekst zakona u kome je zabranio bilo kom Jevreju da kupi hrišćanskog roba ili da ga prihvati kao poklon. Ako bi Jevrejin obrezao hrišćanskog roba - mogao bi učiniti šta god želi jevrejskom ili paganskom robu – rob bi morao da se oslobodi bez naknade vlasniku, a vlasnik bi izgubio svu svoju imovinu i sam bi postao rob trezora. Na Trećem Savetu Toleda biskupi su predložili takvu meru kralju; i uz saglasnost Reccareda sami su usvojili da nijedan Jevrejin ne bi trebao imati hrišćansku ženu, ili, sada po prvi put postavljeno, hrišćansku ljubavnicu. Bilo koje dete rođeno od takvih veza mora biti kršteno - prvi, ali ne poslednji primjer u Vizigotskoj Španiji prisilnog pokrštavanja u hrišćanstvo. Nijedan Jevrejin nije mogao da kupi hrišćanske robove za svoju upotrebu (iako su očigledno jevrejski trgovci robovima mogli da obavljaju svoj posao), a nijedan Jevrejin ne bi mogao da ima bilo kakvu javnu funkciju sa kojom bi imao moć da nanese kaznu hrišćaninu. Ako je hrišćanski rob obrezan od strane Jevreja, roba bi trebalo osloboditi i vratiti hrišćanstvu bez naknade vlasniku. Ništa se nije govorilo o gubitku imovine ili o porobljavanju vlasnika, jer strogo govoreći, takva pitanja leže izvan pokrajine biskupa.

Većina ovog zakona samo je ponovila zakone Alarika II, iako su episkopi i kralj manje ozbiljni od Alarika, jer oni ne govore o prosijalizaciji (konverziji) kao akapitalnom prekršaju. Predmet akta bio je da, iako su Alarikovi zakoni primenjivani samo na Rimljane, novi zakon i kanon Saveta obaveže sve kraljevske predmete i primeni ih na Gotske kao i na Rimske sudove, Ali nisu strogo primenjeni. U pismu napisanom u maju 597 Papa Grgur kaže da je čuo da su četiri hrišćana otkupljeni iz zatočeništva (između Franaka, verovatno) i sada služe kao robovi Jevreja u Narbonu. Grgur ne govori ništa o nezakonitosti ovoga; oseća da je to besan, ali on jednostavno daje uputstva da ih treba otkupiti. Lokalne Vizigotske vlasti nisu očigledno učinile ništa. Nekoliko godina kasnije, 612. godine, kralj Sizebut je bio jasno

Str. 112. razočaran neefikasnošću zakonodavstva Reccareda u praksi, a 633. godine Četvrti Savet Toleda je sa žaljenjem izneo da su biskupi, sveštenici i laici često zaštitili Jevreje. Ali čak iako su se zakonski propisi rigorozno primenjivali, on još uvek nije bio veći progonilac nego arijanski vladari koji su mu prethodili na

prestolu. Odluka počinjenja dugotrajnog i odvratnog progona Jevreja koji je unakazio sedmovekovnu Španiju pripada pokojni kralj Sisebut (612-21) .

Ali drugi su bili manje tolerantni od Reccareda. Potpuno drugačiji stav prema Jevrejima otkriven je u pokrajinskom vijeću Narbonne, koji se sastao u novembru 589. godine, sama godina Trećeg vijeća. Ovaj sinod, kojem su prisustvovali episkopi (svi oni Rimljani) od osam posmatrača Narbonensisa, daleko je prevazišao propise Alarikovih zakona usvajanjem da bi Jevreji i drugi trebali počivati na hrišćanskom sabatu (Christian Sabbath), a da za kršenje ovog pravila slobodni ljudi bili su obavezni da plate 6 solidi komu civitatisu (comes civitatis), dok su robovi dobivali 100 udaraca bičem. Isti sinod zabranio je Judejcima da pevaju Psalme na sahranjivanju njihovih mrtvih pod kaznom uplata 6 unci zlata komima. Međutim, nema indicija da je kralj ratifikovao odluke ovog sinoda (što je naročito oštro u propisivanju kažnjavanja u drugim stvarima); ali stav episkopa koji su prisustvovali je predodređenje onoga što će doći u narednom veku.

Nekoliko drugih pokrajinskih sinoda, čiji su zapisi očuvani, održani su pre nego što je kralj umro 601. godine. Bilo je sastanaka u crkvi Svetog Jerusalima u Sevilji 590. godine, u Saragosi 592. godine, u crkvi Svetih Apostola Petra i Pavla u Toledu 597. godine, u Huesci 598. godine, i u crkvi Svetog Krsta u Barseloni 599. godine. Arianski konvertori su bili jedina tema diskusije u Saragosi. Episkopi Tarakonensisa, koji su se sastali tamo, izjavili su da će svaki sveštenik ili đakon koji se konvertuje iz arijanizma biti razdužen ako se utvrdi da je njegova vera nečista i da je njegov život nečastan; da je bilo koje arijanske relikvije koje su pronađene morale biti spaljene od strane katoličkih biskupa u čijim crkama su otkriveni; i da ako je neki pretvoreni Arijski biskup posvetio svoju crkvu u

Str. 113. ime katoličke vere pre nego što je on bio preuređen, crkvu bi trebalo ponovo osvježiti katolički biskup. Ali u drugim sinodima vladavine biskupi nisu smatrali da je neophodno uopšte upućivati na Arijske konvertante. Ono što ih je uglavnom zanimalo bio je stari problem celibata klerika.

U Barseloni u 599. godini, bivši arijanski Ugnus se i dalje prijavio za sedište u Barseloni, kao i Julijan i Fruisklus za Tortosa. U Toledu u 597. godini Masona, koji je i dalje prijavljivao za Meridu, a očigledno i Mutto Jativa i Baddo Illiberris, bili su Vizigoti. Inače, germanska imena su odsutna sa spiska prijavljenih u ovim sinodama. Konverzija nije rezultirala odmah u bilo kakvom upečatljivom porastu Gota u višim službama Crkve.

Autori ovog sramnog prevoda:

Igor Janošević (deo na latinici ☺)

Milica Kotaraš (deo na ćirilici ♥)